

Univerzita Palackého v Olomouci
Cyrilometodějská teologická fakulta
Katedra křesťanské výchovy

**Ozdravný pobyt dětí z mateřské školy
„Putování se skřítky“**

Bakalářský projekt

Autor: Denisa Pohlodková

Vedoucí práce: Mgr. Lukáš Sobek

Olomouc 2021

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářský projekt vypracovala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury pod vedením Mgr. Lukáše Sobka.

Poděkování:

Ráda bych poděkovala panu Mgr. Lukáši Sobkovi za odborné vedení bakalářského projektu, za pomoc, podporu, cenné rady a za trpělivost. Dále bych chtěla poděkovat ředitelce mateřské školy Mgr. Vendule Popovičové za její ochotu a rady k tomuto projektu.

Obsah

1.	Úvod	5
2.	Teoretická část	6
2.1	Charakteristika předškolního věku	6
2.2	Psychologie dítěte předškolního věku	6
2.2.1	Socializace dítěte	8
2.2.2	Samostatnost dítěte.....	9
2.3	Pohybové aktivity a zdravý životní styl dítěte předškolního věku.....	9
2.3.1	Pohybové aktivity	9
2.3.2	Zdravý životní styl dítěte.....	10
2.4	Mateřské školy.....	10
2.4.1	Charakteristika mateřské školy pořádající ozdravnou akci	11
2.4.2	Výchova a vzdělávání v mateřské škole, její hlavní cíle.....	12
2.4.3	Výchova a vzdělávání – mimoškolní akce	13
2.5	Proces přípravy ozdravného pobytu	14
2.5.1	Ozdravný pobyt a jeho význam	14
2.5.2	Povinnosti před zahájením pobytu	14
2.5.3	Zdravotní způsobilost žáků.....	15
2.5.4	Legislativní zajištění projektu	16
2.5.5	Charakteristika pobytového zařízení	17
2.5.6	Materiální, personální zajištění	18
2.5.7	Finanční zajištění projektu	19
3.	Praktická část	22
3.1	Plánování projektu	22
3.2	Charakteristika projektu	22
3.3	Podrobný popis projektu.....	26
4.	Závěr	46
5.	Seznam použité literatury	47
6.	Přílohy	50

1. Úvod

Ozdravný pobyt, který má obecný název školy v přírodě, slouží dlouhá léta jako pobyt pro děti na čerstvém vzduchu, v čistém prostředí a s výukovým obsahem. Pobyt zajišťuje pro děti pestrý program, stravu a také ubytování.

Bakalářský projekt je zaměřen na realizaci Ozdravného pobytu pro děti z Mateřské školy Opatovice a Rychtářov na horách. Během studia jsem absolvovala několik praxí, kde jsem měla možnost vyzkoušet si práci s dětmi předškolního věku, které mě oslovily nejvíce. Vzhledem k tomu, že škola pořádá spoustu mimoškolních aktivit, do kterých se ráda zapojuji, jsem v blízkém kontaktu jak s dětmi, tak i s vedením školy. Návrh či budoucí samotná realizace projektu byla jasná volba, proč zvolit tuto školu.

Hlavním cílem tohoto projektu je vytvoření návrhu sedmidenního ozdravného pobytu pro děti z mateřské školy. Cílem ozdravného pobytu je osamostatnění dítěte předškolního věku, naučit jej plnohodnotně fungovat mimo svou rodinu, prohloubit pozitivní vztah k přírodě a rozvíjet environmentálního vzdělání, vše formou připravených her a aktivit. Děti si mají uvědomit jak se v přírodě ke zvířatům a rostlinám správně chovat. Co nám příroda dává a jak je pro nás důležitá. Dalším úkolem je prožít tento pobyt v rámci spolupráce, upevňování vztahů a vzájemné podpoře.

Projekt je rozdělen do dvou kapitol. První kapitola se věnuje charakteristice předškolního věku. Dále popisuje Mateřské školy Opatovice a Rychtářov a proces přípravy před realizací ozdravného pobytu – materiální, personální, finanční, legislativní zajištění atd.

Druhá kapitola popisuje přiblížení programu ozdravného pobytu. Děti se na začátku pobytu seznámí s příběhem, který je bude doprovázet během celých sedmi dní. Na základě příběhu budou plnit různé aktivity spojené s přírodou a bájnými bytostmi.

2. Teoretická část

2.1 Charakteristika předškolního věku

Pedagogika předškolního věku je jedna z oblastí teorie a výzkumu obecné pedagogiky a má svůj vědecký základ vymezený výchovou a vzdělávacími procesy, jejichž středem je dítě předškolního věku (Průcha, 2013, str. 49). Tento obor zkoumá a pracuje se základními pojmy, s cíli, obsahem, metodami a podmínkami výchovy. Zabývá se profesní vybaveností učitele. Označení „předškolní pedagogika“ se zaměřuje na dobu předškolního věku, tedy před nástupem do školy. Předškolním obdobím chápeme období od tří do šesti let dítěte (Hoskovcová, 2006, str. 31). Pedagogika předškolního věku vychází z vývojového pohledu na určité období výchovně vzdělávacího působení v celoživotním kontextu.

2.2 Psychologie dítěte předškolního věku

Hlavním úkolem psychologie předškolní pedagogiky je naučit se fungovat ve společnosti mimo rodinu. Dítě se učí sebekontrolu, musí najít správnou míru zájmu. Během třetího roku života začne mít dítě zájem o společnost druhých dětí, mezi kterými se učí praktickým dovednostem, schopnosti domluvit se a reagovat (Hoskovcová, 2009, str. 33).

Při nástupu do mateřské školy by dítě mělo zvládat praktické dovednosti – oblékat se, najíst se. Dítě se učí respektovat určité zákazy a příkazy, které se postupem času začnou přetvářet v určitý systém hodnot a morálního vědomí (Hoskovcová, 2009). V každém období se dítě musí naučit jisté dovednosti. Důležitá zásada je přiměřený úkol v pravý čas. Nejprve zadáme jednoduché úkoly dle věku. Následně své požadavky zvětšujeme, tak aby se z úkolu staly povinnosti (Hoskovcová, 2009, str. 157). Před vstupem do školy zvládá dítě společenské chování. Zná své jméno a adresu. Dokáže užívat správné gramatické koncovky (utíkal – utíkala) a trochu počítat (Čechová, 2004).

Marie Rozsýpalová uvádí ve své knize, že je psychologie jedna z mnoha věd o člověku – zkoumá jeho chování, duševní činnost, psychiku a projevy v průběhu celého života jedince (Rozsýpalová, 2003, str. 13). Psychika člověka se projevuje ve všech činnostech, chování či reakcích na různé situace. Psychologie předškolního věku má velký význam od nepaměti. Vývoj tohoto období jedince je jedno z nejrychlejších v celém jeho životě, jsou tedy možné následky vlivu prostředí, kde se jedinec nachází. V tomto období jsou učitelé rodiče, ale také učitelky v mateřské škole či vychovatelky. Právě proto obor psychologie nabízí podněty, dovednosti a znalosti v předškolním období, v němž jedinec vykazuje největší růstový

potenciál. Pro pedagogy je dítě v tomto období „nepopsaný papír“, jeho různé stránky osobnosti jsou otevřeny pro rozvoj. Z pohledu psychologie se pro děti nabízí motorický, kognitivní, emoční, motivační a sociální vývoj (Mertin, 2010, str. 14).

Dovršením tří let dítě nastupuje do mateřské školy. Nově si musí zvykat na čas, který je v odloučení od své matky a snaží se adaptovat do nového prostředí. Spousta dětí se adaptuje velmi rychle, ale je i mnoho dětí, kteří situaci nezvládají (Čechová, 2004, str. 27). V předškolním věku děti získávají dovednosti, jež rozvíjí jeho osobnost.

- Vývoj řeči. U dětí se rozšiřuje slovní zásoba. U každého dítěte je to velmi individuální, vše se odvíjí od toho, v jakém prostředí dítě vyrůstá. Upevní se pořadí slov a děti začínají používat souvětí. Dítě užívá skloňování, časování, rytmus, tempo a melodii v porozumění s řečí. V tomto období je dítě schopné odvyprávět příběh, rozumět předčítanému textu či se zapojit do rýmování nebo slovního fotbalu. Při nástupu do školy dítě zná přibližně dva až tři tisíce slov, je zvědavé, zajímá se o své okolí, často klade otázky a uvědomuje si, že řeč slouží k dorozumívání s ostatními lidmi (Čechová, 2004, str. 24).
- Společně s řečí se vyvíjí mysl. Doplňují se, ovšem mysl se rozvíjí u dítěte dříve. Čím více je rozvinutá mysl, tím více se rozvíjí kvalita řeči. Myšlení zůstává na konkrétní úrovni, je intuitivní a nepřesné. Dítě žije v přítomnosti, věci doplňuje svou fantazií. Stává se, že fantazii nedokáže oddělit od skutečnosti. (Čechová, 2004, str. 24). Základem rozumové výchovy musí být dobré výchovné prostředí, správné vyjadřování dospělých a logická správnost všeho, co dítě slyší a vidí. Během her si dítě dokáže záměrně zapamatovat.
- Zlepšuje se kresba a vyvíjí se dětská fantazie. Kromě toho se u dětí rozvíjí rozumový i emocionální vývoj a jemná motorika. Tříleté děti dokáží postupně nakreslit čáru, kolo, křížky a naznačí postavu. První obrázky bývají tzv. „hlavonožci“, následně přibývají oči, nos a ústa. V dalších letech je již postava relativně správná. Děti začnou kreslit i jiné věci. Ty, které mají rády, které se jim líbí nebo ke kterým mají emoční vztah. Nezvládají ovšem proporce či prostor. Obvykle používají tužku, křídlo nebo štětec (Čechová, 2004, str. 24).
- S vjemy se vyvíjí i samotná identita dítěte. Poznává, že se liší od druhých a že některé věci jsou jeho. Snaží se spolupracovat, hrát námětové hry, ve kterých si rozdělují role. Často také soutěží (Čechová, 2004, str. 24).

2.2.1 Socializace dítěte

Socializace probíhá během celého života člověka. Zahrnuje tři vývojové aspekty – sociální reaktivitu (emoční vztahy k blízkému i vzdálenějšímu společenskému okolí), vývoj sociálních kontrol, hodnotových orientací a osvojení sociálních rolí.

Předškolní období je pro dítě velice významnou dobou sociálního vývoje. Nejedná se pouze o přípravu do školních lavic, ale o přípravu na pozdější dospělý život. Pro děti v tomto období je význačné prostředí ve kterém zajišťuje socializaci stále rodina. V tomto období dítě projevuje zájem o společnost druhých a je schopné spolupráce. Vzhledem k vývoji dítěte je právě sociální kontakt velice důležitý. Kromě vrstevníků do života dítěte vstupuje i mateřská škola, která na jedince působí formou výchovy. Dítě si postupem času osvojuje sociální role. Socializace je především „vnitřní prožívání dítěte“ – základ pro jeho emoční vývoj, úzce spojený s vlastním sebepojetím (Hoskovcová, 2006, str. 31).

Dle Blahoslava Krause chápeme socializaci jako postupnou přeměnu člověka jako biologické bytosti v bytost společenskou. V sociálním prostředí každý jedinec rozvíjí svou společenskost, tedy schopnost navazovat vztahy a kontakty, napodobovat vzory, osvojovat si poznatky, přebírat role a sociálně se učit (Kraus, 2014, str. 59).

Fáze socializace se dělí do dvou etap. Přípravná fáze, kdy se jedná o prvotní krůčky socializace - osvojení si řeči, společenských hodnot, norem a osvojení si společenských rolí. Druhá je fáze realizační, v níž přebíráme a plníme nastávající role. V období dětství se rozhoduje o celé osobnosti a budují se základy života. Dítě ještě nemá pevné místo ve společnosti, ale vlivem rodiny, školy a místa kde vyrůstá, se toto upevnění formuje (Kraus, 2014, str. 62).

V primární socializaci jsou hlavním faktorem vrstevníci dítěte, rodina a lokální, regionální prostředí. Rodina je nenahraditelná a nezastupitelná část pro dospělého, natož pro dítě. Kraus uvádí rodinu jako nejvýznamnější socializační činitel. Je samotným strůjcem rozvoje osobnosti a během fází života jej může ovlivňovat. Dalším nepostradatelným faktorem v socializaci dítěte jsou jeho vrstevníci. Skupiny, které charakterizuje stejný věk a podobné názory. Děti jsou si rovny a sdílejí stejné kolektivní zkušenosti. V prostředí vrstevnických skupin probíhá základní část socializace. Na dítě jsou kladeny normy, zásady, pravidla jednání a vzory chování. V rámci vrstevnických skupin mohou v dítěti zanechat společné zážitky a možnost sebeuplatnění. Dítě se se svými kamarády může potkávat ve školním zařízení nebo ve svém volném čase. V obou případech jsou vždy regulovány buď

pedagogy, nebo rodinou. Dalším a posledním faktorem je lokální a regionální prostředí. Tato prostředí jsou určena kulturními, společenskými, přírodními a historickými faktory. Lze je poznat dle určitých znaků – demografické, ekonomické znaky, komunikační, věcně prostorové, společensko-kulturní a osobnostně vztahové. Samotný vliv lokálního prostředí, kde dítě žije, zdali na vesnici či městě má vliv na jeho osobnost a výchovu (Kraus, 2014, str. 79).

2.2.2 Samostatnost dítěte

Samostatnost dítěte je jedna z mnoha nejdůležitějších věcí, měl by to být jeden z prvních cílů výchovy. Chceme docílit toho, aby dítě obstálo v každodenním životě a zvládlo denní povinnosti jak v domácnosti, tak i v práci. Samostatnost je více spjata se schopností převzít odpovědnost za své činy. Dítě bychom měli vést k samostatnosti, aby správně dospělo. Správnou cestou je výchova k odpovědnosti při daných pravidlech a svobodě.

Dítě by mělo dostat dostatečný psychologický prostor, aby mohlo získat zkušenosti. Dospělý by měl být nablízku, pokud by dítě potřebovalo pomoci. Činnosti dětí by měly být dané ve vymezených hranicích, které určují rodiče. Následně je dítě samo schopné tyto hranice poznat a přizpůsobit se jim. Z hlediska fyzického prostoru se jedná o prostor pro hry, vlastní přihrádky s knihami a hračkami. Jedná se o respektování teritoria dítěte (Hoskovcová, 2009, str. 93). Při nástupu do mateřské školy by se mělo dítě samostatně umět obléknout, umýt si ruce, aktivně hlásit své potřeby, samostatně jíst, být sám bez svých blízkých či respektovat pravidla.

2.3 Pohybové aktivity a zdravý životní styl dítěte předškolního věku

2.3.1 Pohybové aktivity

Pohybové činnosti se podílejí na všech oblastech našeho života. Jsou jedny z nejdůležitějších předpokladů zdatnosti, výkonu a zdraví člověka. V rámcově vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání jsou rozděleny do pěti oblastí rozvoje dítěte. První z oblastí je biologická, dítě a jeho tělo je úzce spjata s pohybovými aktivitami a vývojem. Ale i zbylé čtyři na sebe navazují. Jsou poskládány tak, aby byly pro pedagoga srozumitelné a mohl s jejich obsahem dále pracovat. Navzájem jsou propojené a zahrnují kategorie – dílčí cíle (záměry), očekávané výstupy a vzdělávací nabídku.

Záměrem vzdělávacího procesu v oblasti biologické je podporovat růst a vývoj dítěte, zlepšovat tělesnou, pohybovou a zdravotní zdatnost, podporovat manipulační dovednosti,

fyzickou pohodu a vést dítě ke zdravým životním návykům a postojům. Pedagog u dítěte podporuje uvědomění si vlastního těla, rozvoj pohybových schopností, zdokonalení jemné i hrubé motoriky, koordinace pohybu, rozvoj užívání všech smyslů, osvojení si praktických dovedností v rámci jeho věku a zdravých životních návyků.¹

2.3.2 Zdravý životní styl dítěte

Zdravý životní styl každého jedince je vložen do širšího společenského kontextu, který je ovlivňován tradicemi, kulturou, historií a ekonomickou společností. Je to jedna z nejlepších nespécifikovaných prevencí, kde se jedná o celkové formování osobnosti. Posiluje také odpovědnost za své jednání a utváří mravní rozměry. Znaký životního stylu se mohou odvíjet dle hodnot, toho co považujeme za důležité nebo podle povah každodenních činností. Zdravý životní styl dítěte je úzce spjat s pohybem a hraje v životě jedince velkou roli, proto považujeme za důležitou hodnotu hry a zábavy. Další jsou aktivity spojené s rodinou či aktivity v oblasti zájmu.

Žít zdravě znamená to, abychom neohrozili své zdraví a zdraví svých blízkých. Vytvořit svůj zdravý životní styl v mnoha ohledech a rozvíjet svou tělesnou, duchovní i psychickou oblast. Mezi základní faktory zdravého životního stylu patří životní rytmus, duševní aktivita, pohybový režim a správná životospráva (Kraus, 2014, str. 166).

V současnosti je kladen důraz na včlenění zdravého životního stylu do všech oblastí vzdělávání. Součástí Rámcového vzdělávacího programu je environmentální výchova, jež se dotýká problematiky vlivů prostředí na zdraví člověka.²

2.4 Mateřské školy

První zmínka o „školách mateřských“ pochází od Jana Amose Komenského ze 17. století. Zakládání prvních zařízení pro předškolní věk se však datuje do období 19. století. První mateřské školy byly otevřeny v Anglii a v Německu (Friedrich Fröbel). V USA byla první mateřská škola otevřena roku 1856. U nás se již o toto téma zajímal učitel Jan Vlastimír Svoboda, který vedl „opatrovnu“ pro malé děti. Také sepsal první pedagogickou příručku pro předškolní vzdělávání. Oficiální první školka v Čechách byla otevřena roku 1869 v Praze. Mateřské školy se postupem času začaly velice rozšiřovat. Většina těchto škol působila ve městech a část těchto škol byla církevních. Největší rozvoj nastal od padesátých let 20.

---

¹ Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. [online]. [cit. 8-3-2021]

² Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. [online]. [cit. 8-3-2021]

století, vrcholu bylo dosaženo roku 1983-1984, kdy se v ČR nacházelo 7592 mateřských škol, v nichž se vzdělávalo 466 488 dětí a pracovalo 33 068 učitelek (Průcha, 2013, str. 110)

Mateřská škola, která je součástí soustavy škol v ČR, je vždy zařazena do sítě škol a školských zařízení. Je určena pro skupinu dětí ve věku od 3 do 7 let a zabývá se výchovou a vzděláváním této věkové skupiny. Systematicky podporuje u dětí předškolního věku rozvoj jejich osobnosti, podílí se na tělesném i rozumovém rozvoji dítěte, na osvojování základních pravidel chování a na osvojování základních životních hodnot a mezilidských vztahů. Mateřská škola je pomyslným prvním stupněm na cestě za vzděláním, tvoří základní předpoklady pro pokračování v dalších stupních vzdělávání. Mateřská škola se soustřeďuje na přípravu dítěte na vstup do základní školy, napomáhá případně vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dítěte a dopomáhá mu v dosažení školní zralosti. V neposlední řadě mateřská škola poskytuje speciálně pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami (Opravilová, 2016, str. 156).

Mateřská škola, asi nejvíc ze školských institucí, funguje v úzké vazbě na rodinnou výchovu. Po stránce organizační se mateřská škola rozděluje na třídy vždy dle velikosti školy. Tyto třídy mohou být heterogenní nebo homogenní. Předškolní vzdělávání je povinné, a to pro děti, které do 31.8. daného roku dosáhly věku 5 let. Povinné předškolní vzdělávání plní formou pravidelné denní docházky a to po dobu 4 souvislých hodin denně. Přípustnou je i individuální forma předškolního vzdělávání.

Základním a závazným dokumentem, který vymezuje hlavní požadavky, podmínky a pravidla pro institucionální vzdělávání dítěte předškolního věku je Rámcový vzdělávací program. Tento program určuje pedagogům „rámec“, ve kterém se při své práci mohou pohybovat. Orientuje jejich práci k tomu, aby si vlivem výchovy a vzdělávání dle Rámcového vzdělávacího programu dítě od útlého věku osvojovalo základy klíčových kompetencí a získávalo tak předpoklady pro své celoživotní vzdělávání, se snahou co nejlépe se zařadit do společnosti a uplatnit se v ní.³

2.4.1 Charakteristika mateřské školy pořádající ozdravnou akci

Pro tento ozdravný pobyt jsem zvolila Mateřskou školu Opatovice a Rychtářov, která se nachází v menší vesnici poblíž města Vyškov. Mateřská škola je mě velice blízká, protože se nachází v mé rodné vsi a jako malá jsem tuto školu navštěvovala. Škola byla uvedena do provozu roku 1981. Od roku 2014 je mateřskou školou trojtřídní. Do tohoto roku byla

---

³ Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. [online]. [cit. 10-3-2021]

škola pouze jednotřídní. Mateřská škola vznikla sloučením dvou budov vzdálených od sebe sedm kilometrů. Všechny tři třídy jsou třídami heterogenními. Navštěvují je děti od tří do sedmi let. Mateřská škola se již osm let věnuje výchově a vzdělávání jedinců se speciálními vzdělávacími potřebami. Zařazení těchto jedinců na ozdravný pobyt je velmi citlivou záležitostí a je vždy posuzováno individuálně. Většinou se však jedinci se speciálními vzdělávacími potřebami ozdravného pobytů neúčastní. Výjimkou je situace, kdy dítě na ozdravný pobyt doprovodí rodič nebo jiná k tomu kompetentní osoba z domácího prostředí. Vedle ozdravných pobytů pořádá mateřská škola mnoho dalších školních i mimoškolních akcí. Jedna ze tří tříd mateřské školy je třídou speciální a věnuje se výchově a vzdělávání jedinců s těžkými vadami řeči. Jedná se tedy o třídu logopedickou. Personálně je provoz mateřské školy zajištěn šesti kvalifikovanými pedagogickými pracovníky, z nichž je jeden speciální pedagog – logoped, dvěma asistenty pedagoga a ostatním nepedagogickým personálem. Vzhledem k tomu, že se obě budovy nachází v prostředí mimo město, obklopeny přírodou, je škola nakloněna environmentální výchově. Důkazem je zapojení se do projektu „Eko centrum Vitamínek“, kde se do popředí dětí dostává ekologie a zdravý životní styl.⁴

2.4.2 Výchova a vzdělání v mateřské škole, její hlavní cíle

Mateřská škola Opatovice a Rychtářov, tak jako každá jiná, se řídí obsahem Rámcově vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, který představuje prostředek vzdělávání dítěte. Vzdělávací obsah je rozdělen do pěti oblastí, které jsou zpracovány tak, aby na sebe navazovaly, byly srozumitelné a vykazovaly dílčí cíle a předpokládaný výsledek.

1. Biologická oblast – dítě a jeho tělo.
2. Psychologická oblast – dítě a jeho psychika.
3. Interpersonální – dítě a ten druhý.
4. Sociálně-kulturní – dítě a společnost.
5. Environmentální – dítě a svět.

V rámci vzdělávání jsou určeny cíle, které mají za úkol vzdělávat a rozvíjet každé dítě po fyzické, psychické a sociální stránce. Tak, aby na konci předškolního vzdělávání dokázaly zvládat běžné nároky života a byly připraveni na to, co je v budoucnu čeká. Cíle mateřské školy jsou vytvořeny tak, aby se z dítěte stala jedinečná osoba, která se o sebe dokáže postarat.

---

⁴ MŠ Opatovice a Rychtářov. [online]. [cit. 10-3-2021]

Rámcový vzdělávací program pracuje se čtyřmi cílovými kategoriemi – rámcové cíle, klíčové kompetence, dílčí cíle a dílčí výstupy.⁵

2.4.3 Výchova a vzdělávání – mimoškolní akce

Volný čas bychom mohli definovat jako čas, který věnujeme činnostem, které máme rádi, baví nás a přináší nám radost a uvolnění. Pojem volný čas většinou zahrnuje odpočinek, zábavu, rekreaci či dobrovolné vzdělávání. V případě předškolního věku děti ještě nemají tolik zkušeností a nedokážou se orientovat v oblastech zájmových činností. Proto je na místě pedagogické vedení. Podmínkou je však pestrá nabízející činnost. Jedná se o výchovný a vzdělávací proces, který tvoří smysluplné využití volného času mimo školní zařízení (Pávková, 1999, str. 15). Způsobů trávení volného času mimo školní zařízení je mnoho. Děti mohou trávit svůj volný čas na čerstvém vzduchu v přírodním prostředí s výukovým obsahem, formou rekreační a odpočinkové činnosti. Jedná se o charakter pohybových a psychicky nenáročných aktivit na čerstvém vzduchu. Původní účely sloužily především k ozdravnému pobytu v čistém prostředí. V současné době nabývá na významu zprostředkování kontaktu dětí s přírodou. Jedná se o intenzivní, mimoškolní vzdělávání v jiném prostředí s maximálním využitím podmínek nabízeného prostředí. Nejdůležitějším argumentem pro školu v přírodě je kontakt s přírodním prostředím a čistým vzduchem. Dále také změna prostředí, sociální aspekty a změna organizace výuky (Doubková, 2013, str. 10). Správný ozdravný pobyt by měl rozvíjet u dětí jejich osobnost, zkušenosti, znalosti a také přinášet zážitky. Je zapotřebí, aby se děti na takové akci dokázaly oprostít od rodičů, být více samostatní. Dítě získává také odvahu, sebedůvěru a své vlastní názory. Hlavními cíli na ozdravném pobytu by měly být:

- získávání, rozšíření a upevňování vědomostí,
- zdokonalování vědomostí, použití v praxi,
- přetváření vědomostí na návyky.

U každé výchovně-vzdělávací akce je zapotřebí si určit dosažitelný cíl. Co bychom chtěli děti naučit z hlediska environmentálního, historického či ekologického. Jistá spolupráce mezi sebou, sociální kontakt a fyzická zdatnost (Burda, 2008, str. 7).

---

⁵ Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. [online]. [cit. 10-3-2021]

2.5 Proces přípravy ozdravného pobytu

2.5.1 Ozdravný pobyt a jeho význam

Definici termínu „ozdravný pobyt“ řeší především § 8 Zákona č.205/2020 Sb,⁶ který uvádí, že za ozdravnou akci je považován organizovaný pobyt 30 a více dětí ve věku do 15 let na dobu delší než 5 dnů, který má za účel posílit zdraví dětí, zvýšit jejich tělesnou zdatnost, popřípadě získat specifické znalosti nebo dovednosti (Burda, 2008, str. 7). Pro pobyt v přírodním prostředí s výukovým obsahem je zažitý název Škola v přírodě. Jeho původním posláním byl především ozdravný pobyt, který měl zajistit příjemné prostředí na čerstvém vzduchu. Z historického hlediska sahá tato tradice již do období první republiky. Ozdravný pobyt má sloužit ke zlepšení zdravotní stránky a fyzické kondice. V dnešním slova smyslu stále nabývá na významu zprostředkování kontaktu dětí s přírodním prostředím – návraty k přírodě. Jedná se o několikadenní výjezd dětí do objektu v přírodním prostředí se vzdělávacím programem, s maximálním využitím podmínek, které prostředí nabízí a s organizací aktivit, které v prostorech školních budov nemohou být plnohodnotně vykonány (Doubková, 2013, str. 7).

2.5.2 Povinnosti před zahájením pobytu

Osoba, která pořádá ozdravný pobyt pro předškolní děti, má mnoho povinností, jež musí splnit delší dobu před samotným ozdravným pobytem. Jednou z prvních důležitých povinností je výběr vhodného ubytovacího zařízení. Zařízení musí být ve zdravotně nezávadném prostředí, kde nelze předpokládat znečištění ovzduší nad stanovené limity, musí splňovat požadavky na prostorové a funkční členění staveb. K budově, kde je ozdravná akce pořádána, musí vést přístupová cesta. Ubytovací zařízení musí být vhodně vybaveno (například jsou nevhodné patrové postele) a také musí mít dostatečné osvětlení, musí mít zajištěny vhodné stravovací podmínky. V neposlední řadě musí být zajištěn pravidelný a dostatečný úklid všech prostor zotavovacího zařízení. Dále provozovatel zajišťuje provozní řád budovy, kontroluje evakuační plán, požární, poplachové směrnice a vyvěšuje je na viditelném místě rozbor vody v případě vlastní studny, nakládání s odpady a také hygienicky nezávadný stav zařízení pro ozdravnou akci dle zákona č. 471/2005 Sb. O ochraně veřejného zdraví.⁷ Jedna z nejdůležitějších věcí je voda. Na každé zotavovací akci jsou

---

⁶ Zákony pro lidi. Zákon č. 205/2020 Sb. [online]. [cit. 12-3-2021]

⁷ Zákony pro lidi. Zákon č. 471/2005 Sb. O ochraně veřejného zdraví. [online] [cit. 12-3-2021]

kladeny důležité hygienické požadavky na vodu, které musí být splněny. Musí být zajištěno dostatečné množství vody na mytí dětí, nádobí a úklid.

Osoba pořádající ozdravný pobyt je dále povinna v době jednoho měsíce před zahájením ozdravné akce nahlásit příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví následující informace:

- termín a místo konání ozdravné akce,
- počet dětí, které se ozdravné akce zúčastní,
- způsob, jakým bude ozdravná akce zásobena pitnou vodou, případně doloží aktuální (ne starší než 3 měsíce) rozbor jakosti pitné vody v ubytovacím zařízení,
- způsob, jakým bude na ozdravné akci zajištěno stravování účastníků (Burda, 2008, str. 8).

2.5.3 Zdravotní způsobilost žáků

Dítě, které se ozdravného pobytu zúčastní, musí být zdravotně způsobilé. Jeho zdravotní způsobilost potvrdí jeho registrující poskytovatel zdravotních služeb v oboru praktického lékařství pro děti a dorost.⁸ V tomto posudku zdravotní způsobilosti dítěte uvede, zda je dítě zdravotně způsobilé účastnit se ozdravného pobytu, zda se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, nebo zda je proti nákaze imunní, nebo že se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci. Posudek o zdravotní způsobilosti je platný po dobu jednoho roku od data vystavení, pokud během této doby nedošlo ke změně zdravotní způsobilosti dítěte. Dále je také nutné, a to ze strany zákonných zástupců dítěte, doložit prohlášení o tom, že ve 14 dnech před odjezdem na ozdravnou akci dítě nepřišlo do styku s fyzickou osobou nemocnou infekčním onemocněním nebo podezřelou z nákazy ani mu není nařízeno karanténní opatření. Dítě, které by nesplňovalo výše uvedená kritéria, nemůže být přijato na ozdravný pobyt. Vedle zdravotní dokumentace, která musí být doložena před odjezdem, je nutné také doložit od zákonných zástupců následující dokumenty:

- Souhlas se zařazením dítěte na ozdravný pobyt. Dokument musí být opatřen souhlasem obou zákonných zástupců, tedy jejich podpisy.⁹

---

⁸ Příloha č. 1

⁹ Příloha č. 2

- Zákonní zástupci stvrdí svým podpisem, že byli seznámeni s obsahem lékárníčky, která je na zotavovací pobyt připravena k případnému použití, případně uvedou, které léky si nepřejí používat v případě svého dítěte (Burda, 2008, str. 9).¹⁰

2.5.4 Legislativní zajištění projektu

Předpisů, které se týkají činnosti konání ozdravného pobytu je velká škála. Pro organizaci školy v přírodě je základní § 2 vyhlášky o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky č. 48/2005 Sb.

„Škola může v souladu se školním vzdělávacím programem organizovat zotavovací pobyty žáků ve zdravotně příznivém prostředí bez přerušování vzdělávání, výjezdy do zahraničí a další akce související s výchovně-vzdělávací činností školy.“

Ozdravný pobyt či školu v přírodě bychom měli plánovat v souladu se školním vzdělávacím programem tak, aby naplňovaly cíle a obsah ŠVP. Například v části charakteristiky ŠVP „Společné výchovné a vzdělávací strategie“. Dále vybrat prostředí, které splňuje podmínky ozdravného pobytu a je zdravotně příznivé pro děti tak, aby byl naplněn smysl ozdravného pobytu (Doubková, 2013, str. 8).

Mezi stěžejní legislativu platnou pro předškolní vzdělávání patří především Zákon č. 561/2004 Sb. - Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a dále pak Vyhláška č. 14/2005 Sb. - vyhláška o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Oblasti škol v přírodě a ozdravných pobytů se pak dotýká především Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, dále Zákon č. 205/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů ve znění pozdějších předpisů, dále pak Vyhláška č. 106/2012 Sb., o hygienických požadavcích na ozdravné akce pro děti, ve znění pozdějších předpisů. Otázku ubytování dětí na ozdravném pobytu řeší především Vyhláška 436/2010 Sb., kterou se mění Vyhláška č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských ubytovacích zařízeních, ve znění pozdějších předpisů (Burda, 2008, str. 7).¹¹

---

¹⁰ Příloha č. 3

¹¹ Zákony pro lidi. Zákony o předškolním vzdělávání, ozdravném pobytu. [online]. [cit. 12-3-2021]

2.5.5 Charakteristika pobytového zařízení

Prostory pro ozdravný pobyt musí splňovat spoustu podmínek pro realizaci. Ozdravné akce se pořádají ve stanech nebo stavbách. V případě staveb je zapotřebí uzpůsobení prostoru pro děti s omezením schopností pohybu (Burda, 2008, str. 9). Pro projekt ozdravný pobyt bylo vybráno ubytovací zařízení Červenohorské sedlo. Hotel se nachází v horské části Červenohorské sedlo, je obklopen lesy a krásnou přírodou. Prostory pro konání akce musí splňovat přírodní prostředí s čistým ovzduším. Ubytování je přizpůsobeno ke konání táborů, skupinových akcí a dětských ozdravných pobytů pro školy a školky.¹²

Ubytování dětí se zajišťuje rozdělením podle pohlaví. Osoby pořádající ozdravný pobyt se ubytují v blízkosti dětí. Zdravotník v blízkosti ošetrovny s izolací, popřípadě v blízkosti nemocných (Burda, 2008, str. 9). Pro děti bude zajištěno ubytování, toalety a umývárny ve vnitřních prostorech stavby hotelu. Pokoje musí být s přirozeným větráním a s minimální plochou dvou a půl metru čtverečního na jednoho ubytovaného. Patrová lůžka pro děti předškolního věku nejsou vhodná. Stejně jako pokoje i umývárny či záchody děti používají podle pohlaví. Pro pět dětí se vyžaduje jedno umyvadlo s tekoucí vodou. Voda musí odpovídat hygienickým limitům jakosti vody ke koupání. Během pobytu bude zřízena v prostorech ubytování ošetrovna a izolace, která musí být vybavena umyvadlem s tekoucí a teplou vodou. Izolace musí mít svůj vlastní záchod, nesmí být použita patrová postel a tato místnost neslouží jako ubytování pro zdravotníka.

Prostory pro konání ozdravného pobytu v hotelu Červenohorské sedlo jsou rozmanité, nachází se zde tělocvična, venkovní hřiště, dětské hřiště, venkovní bazén s brouzdalištěm, vnitřní menší bazén, vířivka a sportovní herna. Využití je opravdu veliké a je plně přizpůsobené k aktivitám, které jsou zvoleny na ozdravný pobyt. Dětem budou zabezpečeny řádné prostory k ubytování a k hygieně. Dále existuje možnost využívat venkovní sportovní areál, vnitřní tělocvičnu a bazén. Pro stravu je přichystána jídelna přímo v budově. Jídlo bude pro děti připravováno kuchaři ze strany poskytovatele ubytování v hodnotných a splňujících podmínkách kuchyně. Pro děti budou připraveny dvě várnice s vodou a čajem, které budou k dispozici celý den, průběžně doplňovány ze strany kuchaře. Každý den v průběhu konání ozdravného pobytu, musí být pro děti zajištěna snídaně, přesnídávka, oběd, svačina a večeře. Během pobytu jsou naplánované akce mimo ubytování. Je tedy možné sloučit výdej snídaně s přesnídávkou a oběd se svačinou. Během snídaně je nutný teplý nápoj a během dne jedno

---

¹² Červenohorské sedlo. Ubytovací zařízení pro ozdravný pobyt. [online]. [cit. 15-3-2021]

teplé hlavní jídlo. Veškerá strava musí odpovídat věku a fyzické zátěži dítěte. Potraviny musí být skladovány dle podmínek, které uvádí výrobce.

Potraviny, které nepodáváme:

- mléčné výrobky, které nejsou z neošetřeného mléka,
- tepelně neopracované maso, vejce a výrobky z nich,
- majonézu vlastní výroby a výrobky z ní,
- zmrzlinu vlastní výroby a zmrzlinu porcovanou ze skupinového balení.

Potraviny, které jsou vhodné:

- čerstvá zelenina a ovoce,
- pomazánky zpracované z čerstvých surovin, podávané téhož dne,
- salámy a uzeniny tepelně zpracované, spotřebovat v den nákupu,
- přílohy jako brambory, rýže, těstoviny nebo vajíčka nesmí být předvařeny dopředu,
- příprava mletého masa ze syrového čerstvého masa je nutná ke zpracování ihned a dodržení všech základních hygienických a technologických zásad (Burda, 2008, str. 13).

2.5.6 Materiální, personální zajištění

Personální zajištění ozdravného pobytu

Pro konání ozdravného pobytu je zapotřebí kvalifikovaných pedagogů, kteří se podílejí na chodu této akce. Při zajištění ozdravného pobytu určí ředitel mateřské školy počet pedagogických pracovníků tak, aby byla zajištěna výchova dětí. (Je možné jeden pedagog na pět dětí, nejlépe na jednom společném pokoji). Jedna z nejdůležitějších funkcí je role hlavního vedoucího. Hlavní vedoucí přebírá veškerou odpovědnost, orientuje se v právních předpisech, řídí veškerou práci ostatních pracovníků, zodpovídá za děti a za veškerý provoz dohodnutý s provozovatelem ubytování (hygienické, bezpečnostní předpisy, stravování, provoz a práci všech lidí). Ve velké míře se účastní na přípravě celkové akce. Součástí jeho práce je proškolení ostatních vedoucích a uschování všech důležitých dokumentů. Po ukončení pobytu hlavní vedoucí zpracovává hodnocení a kontroluje vyúčtování (Burda, 2008. str. 16). Mezi další funkce patří například oddílový vedoucí, praktikant, kuchař nebo zdravotník. Na ozdravném pobytu „Putování se skřítky“ je důležitý již zmíněný hlavní vedoucí, další pedagogičtí vedoucí, dále noční vychovatel a zdravotník.

Zdravotník s předepsanou zdravotní kvalifikací dle Zákona č.258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, v noci dle potřeby doprovází děti při veškerých činnostech. Fyzická osoba, která musí mít úplné střední odborné vzdělání v oborech všeobecné sestry nebo absolvování první pomoci se zaměřením na zdravotnickou činnost. Jeden zdravotník se může starat maximálně o 80 dětí. Před zahájením akce se podílí na sestavení jídelníčku a tvorbě programu z hlediska zdravotní způsobilosti. Přebírá veškeré dokumenty spojeny se zdravotním stavem dítěte a zodpovědnost za lékárníčku. Během celé akce ošetřuje drobná poranění, účastní se všech aktivit, kontroluje hygienické požadavky a úklid (Burda, 2008, str. 21). Zdravotník ozdravného pobytu je povinen vést zdravotnický deník, který po návratu z akce založí s dalšími dokumenty do dokumentace školy v přírodě. Po celou dobu pobytu je v kontaktu se zdravotnickým zařízením v blízkosti pořádané ozdravné akce a předá jim seznam dětí a pracovníků. Jedná se o oboustranné spojení, adresu zdravotního zařízení, telefon, jméno lékaře, kdyby nastal zdravotní problém. Tyto informace by měl poskytnout majitel objektu, realizovaného pobytu a následně zdravotník zkontaktovat zdravotní zařízení (Doubková, 2013. s. 14).

Materiální zajištění ozdravného pobytu

- Zajištění veškerého papírového materiálu (papíry, pastelky, tužky a další),
- kostýmové materiály – převleky pro pedagogy,
- sportovní materiál na pohybové aktivity v prostorech ubytování,
- odměny pro děti,
- hry pro děti, pexeso, deskové hry, stavebnice, míčový materiál, materiál do bazénu,
- příprava materiálu obrazu, pracovních listů, pohádky pro děti,
- příprava textu k aktivitám,
- materiál pro výtvarnou tvorbu,
- zpracování hodnocení, výsledků, fotografií z ozdravného pobytu,
- příprava areálu, zajištění a příprava materiálu, domluva s ostatními pedagogy.

2.5.7 Finanční zajištění projektu

Jeden z nejdůležitějších prvků přípravy ozdravného pobytu je finanční zajištění tedy rozpočet akce. Jedna z prvních položek je zajištění stravování. Nejedná se pouze o samotné jídlo, ale i jeho dopravu. Další velkou položkou je ubytování. Náklady na ubytování, včetně provozních nákladů (elektrická energie, teplo, lůžkoviny). Právní forma představuje vyhlášku Ministerstva zdravotnictví 410/2005 Sb. O hygienických požadavcích na prostory, provoz

pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých. Berme v potaz počet lůžek, umístění dětí a společenské prostory. Třetí významnou položkou je doprava. Dovoz účastníků na dané místo (Burda, 2008, str. 34). Mezi další položky patří mzdové či osobní náklady, náklady za materiál, vybavení lékárny, vstupy a letáky.

Ozdravný pobyt „Putování se skřítky“ bude financován ze strany rodičů dětí.

Mezi první velké položky patří doprava pronajatým autobusem v ceně 33 Kč/1km, dálniční poplatek popřípadě cena za čekání. Zvolila jsem společnost Mráček trans s.r.o. Vzdálenost mezi školou a ubytováním je 131 km. Společná cena za dvě jízdy vyjde na 9000 Kč. Autobus děti dopraví v sobotu na místo konání a v pátek zpět.

Druhou položkou je ubytování a strava dětí. Byl vybrán hotel Červenohorské sedlo. Dlouhodobá spolupráce s tímto hotelem ze strany školy nabízí ubytování pro jedno dítě za 400 Kč na noc. Pro pedagoga 500 Kč. Hotel zprostředkovává celkovou stravu, 6x denně, která je zahrnuta v částce za ubytování. Celková cena pro třicet dětí je 72 000 Kč. Ubytování a strava pro pedagogy je hrazena ze strany školy.

Po dohodě s ředitelkou mateřské školy bude materiál zapůjčen ze strany školy. Pomůcky jako sportovní náčiní, převleky pro pedagogy, papírový materiál, knihy nebo stolní hry. Další materiální vybavení, kterým nedisponuje škola bude zakoupeno v ceně 10.000 Kč.

- V ceně jsou započteny sešity 30 Kč na jedno dítě, které budou sloužit jako závěrečný výstup a vzpomínka.
- Závěrečné odměny 200 Kč na jedno dítě (sladkosti, klíčenka, pexeso).
- Přípravný materiál - diplomy, dary od skřítků, nálepky v ceně 1000 Kč.
- Vybavení lékárny (základních léků) 1000 Kč.
- Poplatky za vstupy či cena za autobus.

Poslední položkou je zajištění pedagogického personálu. Pedagogové budou zajištěni ze strany školy, a to formou sepsané dohody o spolupráci. Pedagogové budou pobírat mzdu od školy.

	Cena za jedno dítě	Celková cena
Ubytování + strava	2400 Kč / 6 nocí	72 000 Kč
Doprava	300 Kč	9000 Kč
Materiál	333 Kč	10 000 Kč

Po sečtení všech důležitých položek je celková částka pro Ozdravný pobyt „Putování se skřítky“ pro každé dítě 3 000 Kč.

3. Praktická část

3.1 Plánování projektu

Na každém pobytu pro děti je důležité určit si cíle. Čeho chceme během akce dosáhnout. V čem bychom chtěli posunout osobnost dítěte, co je chceme naučit a jaké dovednosti by si měly děti osvojit a prohloubit. Pomocí výukových metod dosáhneme cíle (Zormanová, 2012, str. 13). V projektu ozdravného pobytu „Putování se skřítky“ jsou hlavní cíle, kterých chceme dosáhnout, níže uvedeny:

Naučit dítě předškolního věku plnohodnotně fungovat mimo svou rodinu.

Prohloubení poznatků v oblasti životního prostředí výchovy dětí předškolního věku.

Z výše vytyčených dílčích cílů vyplývají následující úkoly:

1. Vyhledání vhodného předškolního zařízení. Oslovení vedení školy, konzultace s pedagogy.
2. Výběr vhodného zařízení pro realizaci ozdravného pobytu.
3. Oslovení zákonných zástupců, předání základních informací, zjištění zájmu o ozdravný pobyt formou dotazníku.
4. Vypracování obsahu projektu, přerozdělení úkolů jednotlivým pedagogickým pracovníkům.
5. Legislativní zajištění projektu.
6. Zajištění základní zdravotní péče dětí v průběhu ozdravného pobytu.
7. Materiální zajištění projektu, sponzoři, finance ze strany rodičů.
8. Samostatná realizace ozdravného projektu.
9. Zpracování výsledků.

3.2. Charakteristika projektu

Samotná příprava ozdravné akce je velice náročná a vyžaduje mnoho pedagogických dovedností, času a organizačních schopností. Veškeré přípravy akce z velké části začínají již půl roku předem. Pořadatel domlouvá školní zařízení, termín, místo, účastníky, personál, letáky, přihlášky, rozpočet a programové zaměření. Následně se rozbíhá velkolepá příprava. Ubytování, strava, doprava, materiální zajištění, personál a veškerá spolupráce s příslušnými místními úřady (Burda, 2008, str. 33). Důležitou částí přípravy je určení cíle akce, který by

měl rozvíjet osobnost, zkušenosti a znalosti dítěte. Dítě se má naučit samostatnosti, bude umět řešit situace bez pomoci rodičů, získá sebedůvěru a odvahu.

V rámci projektu ozdravného pobytu je důležité dostat do podvědomí dětí, jak se správně chovat v přírodě. Osvojení si základní informace environmentální výchovy, která vede děti k odpovědnému zacházení s životním prostředím, k pochopení složitosti vztahu člověka s přírodou a k odpovědnosti každého jedince i společnosti. Vést děti k poznávání přírody a vytvářet potřebu pečovat o přírodu a život v ní. Vše formou her, zábavy, poznání, výletů a pozorování, jež je úměrné věku dětí. Vzhledem k tomu, že se děti budou nacházet v přírodním prostředí je očekáváno, že vznikne lepší dopad na jejich vzdělávání, vnímání a pochopení. Děti budou v nejbližším kontaktu s lesy, přírodninami, zvířaty a památkami nacházejícími se v Jeseníkách a blízkém okolí.

Název projektu: Putování se skřítky

Dílčí cíle:

Chování v přírodě, vztah k přírodě, životní prostředí,
poznatky z přírody formou her, aktivit, pozorování a výletů,
rozšíření, získávání, zdokonalování a upevňování vědomostí,
porozumění, z jakého důvodu se má člověk chovat s respektem k přírodě, dopad na společnost,
přetváření dovedností na návyky,
přímé setkání s přírodou a zvířaty,
dokázat zhodnotit své poznatky, zpětná vazba pedagogům,
dodržování pravidel, řešení úkolů, týmová spolupráce a osamostatnění se,
rozvoj schopností – vnímat, porozumět, aplikovat a následně objasnění pojmů,
tvořivost, rozvoj jemné motoriky, koordinace, slovní zásoba.

Věková kategorie: 3-7 let, předškolní věk dětí z Mateřské školy Opatovice a Rychtářov

Počet žáků: 30 osob

Organizační forma: Výlety, skupinová práce, vycházky, spolupráce, hromadné vyučování

Výukové metody: Jedná se o prostředky, návody a postupy, které rozvíjí vzdělanost dětí a smysluplné vedení učitele k dosažení stanovených výchovně vzdělávacích cílů. Na ozdravném pobytu se setkáme s metodami jako jsou vyprávění, přednáška, práce s textem, obrazy, pozorování, předvádění, skupinová a kooperativní výuka, exkurze, pohybové hry, didaktické hry, metody badatelské, samostatná práce dětí, pohybové dovednosti (Zormanová, 2012, str. 14).¹³

Typ akce: Ozdravný pobyt

Zaměření pobytu: Environmentální zaměření, zážitková pedagogika, životní prostředí, zdravý životní styl, příroda, ekologie, třídění odpadu

Datum konání ozdravného pobytu: V průběhu letního období

Místo konání zotavovacího pobytu: Hotel Červenohorské sedlo

Denní režim

Na každém pobytu pro děti musí být správný harmonogram, který je přizpůsobený věku a zdravotnímu stavu všech účastníků. V režimu dne musí být pevně stanovená doba stravování, osobní hygieny a spánku. Doba, která je určena pro spánek musí činit nejméně devět hodin (Burda, 2008, str. 11). Dopolnední program je stanovený na tříhodinové bloky. Odpolední program bývá zpravidla nejdelší, je stanovený na čtyřhodinové bloky. Dále večerní program, který trvá nejkratší dobu, dvě hodiny (Burda, 2008, str. 43). Z výše uvedených požadavků vyplývá denní režim pro ozdravný pobyt „Putování se skřítky“.

Seznámení s denním režimem jsou děti ihned na začátku pobytu. Pro děti začíná den **budíčkem** v 8:00. Pedagog děti budí lehkou formou hraním na kytaru. Následně dětem pomáhá s hygienou a kontroluje, zda jsou převlečeny, mají uklizené lůžkoviny a věci na svých místech. Po snídani kontroluje pedagog uklizené nádobí zpět k okénku jídelny a umyté ruce dětí. Děti se po jídle připravují na **dopolnední aktivitu**. Čeká je nástup na hřišti vedle ubytování, popřípadě nástup ve společenské místnosti. Děti vždy chodí v doprovodu pedagoga. **Oběd** je připraven ve 12:00 v prostorech jídelny ubytování. Pedagog opět dbá na správnou hygienu dětí a kontroluje množství sněženého jídla a odnesené podnosy dětí v jídelně. Následuje **odpolední klid**. Čas, který je pro děti vyhrazený bez plánovaných aktivit. Děti se přichystají k ulehnutí do lůžek a nabírají síly na odpolední program. Pokud některé

---

¹³ Zormanová Lucie. Výukové metody v pedagogice, 2012. [cit. 20-3-2021]

dítě nemůže usnout má možnost k tichým hrám ve společenské místnosti. V době od 14:30 do 18:30 je vyhrazený čas pro **odpolední program**. Děti se převléknou, nasvačí a dle přichystaného programu připraví na odpolední aktivity. Vše při dozoru pedagogů. V 18:30 je přichystána **večeře**. Pedagogové dbají na hygienické návyky po návratu z odpoledního programu. **Večerní program** bývá z pravidla dvě hodiny. Děti jej tráví ve společenské místnosti nebo mohou využít bazénové prostory ubytování, dle naplánovaného programu, vše při dohledu pedagogů. V následující hodině jsou děti prohlédnuty zdravotníkem proti prevenci klíšťat a opruzenin a vykonají osobní hygienu. Děti čeká pohádka před spaním a **večerní klid**. Během večera je určený dohled, který kontroluje noční řád a bezpečnost dětí.

Táborový řád

Při tvorbě programu je zapotřebí táborový řád, ze kterého později vycházíme. Jedná se o soubor práv, správného chování a povinností všech účastníků akce. Děti jsou seznámeny s řádem na začátku pobytu (Burda, 2008, str. 42). V táborovém řádu by měly být pravidla, které musí děti dodržovat. Na ozdravném pobytu budou děti seznámeny s bezpečností. Všechny děti se chovají tak, aby nedošlo ke škodám jak na zdraví, tak na majetku. Poslouchají pedagogy, dávají pozor během výletů a aktivit, dodržují hygienu, správně se oblékají a jakékoliv zranění ihned nahlásí. Děti jsou vždy doprovázeny pedagogy. Dítě nesmí manipulovat s ohněm, s elektrikou, s cizími věcmi, neopouští prostory ubytování, neuzivá ostré nástroje, nevstupuje do jiných prostorů ubytování, než které jsou mu určeny, a neporušuje noční klid. Ke svým kamarádům, pedagogům a k prostředí se všichni chovají slušně a zdvořile.

Celotáborová hra

Celotáborová hra nesmí chybět na žádném pobytu pro děti. Je to hra, je součástí pobytu, která zavede děti do děje a dokáže rozvinout dětskou fantazii. Vytváří záměrnou činnost. Samotný nápad hry se rodí již před jejím začátkem. Je zapotřebí se zamyslet, jak budou hry zaměřeny, motivovány a jaký bude obsah (Burda, 2008, str. 44). Správně připravená celotáborová hra děti namotivuje a vtáhne do děje. Pro ozdravný pobyt „Putování se skřítky“ je připravená celotáborová hra, která má za cíl seznámit děti s prostředím a přírodou, osvojením si poznatků, prohloubením dovedností, rozvojem samostatnosti, komunikace, a to vše formou her a aktivit. Pedagog uvede děti do příběhu se skřítky a obry, se kterými se následně během pobytu osobně setkávají. Děti jsou přeneseny do kouzelného světa skřítků

a jiných postaviček. Jejich úkolem je pomoci skřítkům zachránit jejich lesní říši, kde napáchali velké škody obří. ¹⁴

Na samotném začátku má pedagog pro děti připravený kalendář, který znázorňuje cestu. Na každém kousku cesty stojí skřítek, který má na svém čepečku číslici, dle pobytových dnů pobytu. Číslice, vždy znázorňuje symbol, podle kterého děti mohou hádat, co je následující den čeká.

3.2 Podrobný popis projektu

Ozdravný pobyt dětí z mateřské školy

V této části práce se budeme zabývat podrobným popisem praktického provedení ozdravného pobytu. Popisem každodenního průběhu. Přiblížíme si aktivity, které se týkají celotáborové hry zaměřené na environmentální výchovu a poznávání přírodního prostředí společně s pohádkovými bytostmi. Pedagog uvede děti do děje pomocí pohádkového příběhu, na jehož základě děti následně plní v průběhu celého týdne připravené aktivity.

První den, SOBOTA – příjezdový den

Ozdravný pobyt dětí z mateřské školy je zahájen sobotním dnem. Ráno se děti v doprovodu rodičů setkají před mateřskou školou v Opatovicích. Při odjezdu je nutné převzít od všech rodičů originální karty pojištěnce, případně zdravotník převezme od rodičů pravidelně užívané léky spolu s podepsaným souhlasem rodičů k jejich podávání a návodem k použití. Zdravotník je také povinen zajistit veškeré pomůcky pro případnou nevolnost dětí při cestování autobusem. Pokud je autobus vybaven bezpečnostními pásy, všechny děti se při jízdě připoutají. Po příjezdu dětí do ubytovacího zařízení jsou děti pedagogy rozděleny a ubytovány do pokojů. Následuje oběd v jídelně, vybalování kufrů, příprava lůžkovin a odpolední klid.

Po odpoledním klidu se děti usadí ve společenské místnosti, kde jim pedagogové sdělí veškeré informace o pobytu, bezpečném chování a stanovení pravidel soužití na ozdravném pobytu. Během odpoledního programu pedagogové provedou děti v areálu ubytování a jeho blízkém okolí. V průběhu vycházky seznamují děti s prostředím. O tom, kde se nacházejí, jaká zvířata zde žijí. Ukazují dětem rostliny či známé kopce v prostředí Jeseníků. Také do popředí uvádí, jak se v takovém prostředí správně chovat.

---

¹⁴ Příloha č. 4. Celotáborový příběh na téma „Putování se skřítky“

Následuje večere a večerní motivační program, který se odehrává ve společenské místnosti. Pedagogové mají připravenou první aktivitu celotáborové hry. Po dokončení večerního programu jsou děti vyzvány pedagogy k osobní hygieně. Zdravotník zkontroluje u každého dítěte výskyt klíšťat a opruzenin. Před spaním pedagog přečte dětem část pohádky a následuje večerní klid, spánek.

Aktivita celotáborové hry

Název: Uvedení dětí do příběhu, vybarvení, pojmenování si vlastního skřítky

Motivace: Pedagog přečte úvodní příběh, který děti navodí na celotáborovou hru.

Metoda: Slovní, vyprávění, práce s obrazem¹⁵

Cíl hry: Seznámení dětí s příběhem, pojmenování a vymalování si vlastního skřítky. Vlepení skřítky do sešitu, který budou používat celý pobyt. Bude sloužit jako konečný výstup a památka pro děti. Rozvoj jemné motoriky.

Délka trvání: 1,5 hodiny

Místo realizace: Společenská místnost

Velikost skupiny: 30 dětí, každý pracuje samostatně.

Pomůcky: Sešit, pastelky, připravené předlohy obrázků skřítků (omalovánky), lepidlo.

Průběh: Když pedagog seznámí děti s celotáborovým příběhem, rozdá jim obrázky s motivy skřítků a sešity, do kterých si budou zakládat veškeré práce z pobytu. Následně mají děti za úkol vybrat si jeden z obrázků, skřítky vymalovat, pojmenovat a nalepit si jej do sešitu.

Druhý den, NEDĚLE

Začátek druhého dne začíná budíčkem ze strany pedagogů hraním na kytaru. Pedagog prochází pokoje a hraje melodii písničky Budíček¹⁶. Děti vstanou, vykonají ranní hygienu, úklid lůžkovin a jdou na snídani. Vše za dohledu pedagogů. Během nedělního dne se děti účastní aktivit při, kterých jsou doprovázeny jak pedagogy, tak i pohádkovými bytostmi. **Čeká je výlet a aktivity spojené s přiřazováním zvěře, ochranou lesa, chováním v lese, čistotou prostředí, odpadky, hlukem v lese a přírodninami.**

---

¹⁵ Zormanová Lucie. Výukové metody v pedagogice, 2012 [cit. 25-3-2021]

¹⁶ Píseň od autorky Duhálka – Budíček. [online]

V dopoledních hodinách se děti seřadí na sportovním hřišti vedle ubytování. Kde jsou připraveni tři pedagogové v maskách lesních skřítků. Děti uvítají a vyzvou je ke splnění úkolů, které jsou připraveny na hřišti. Na každém stanovišti stojí jeden skřítek, který přečte krátký příběh, který uvede děti do děje, z jakého důvodu musí tuto aktivitu provést. Za každý splněný úkol děti získávají od skřítky obrázky lístku.

Následuje oběd a odpolední klid, aby mohly děti načerpat síly na další aktivity, které je čekají. Pokud by děti nemohly usnout, mají možnost klidových aktivit ve společenské místnosti (omalovánky, deskové hry, stavebnice či knížky). Po odpoledním klidu děti čeká pěší túra na Vřesovou studánku vzdálenou 3,5 km. Děti jsou opět poučeny o správném chování jak v autobuse, tak v přírodě. Když děti dorazí na místo, čeká je svačina, kterou každý obdržel v podobě balíčku. Pro děti je připravený pedagog, který je převlečený za lesní vílu. Lesní víla děti seznámí s prostředím a poví jim pověst, která se váže k tomuto místu. Krom pověsti jsou děti vyzvány, aby splnily úkoly, které jim víla zadá. Následuje cesta zpět na Červenohorské sedlo. Pro děti je přichystána večeře a večerní program ve společenské místnosti. Za úkol mají nalepit si do sešitu lístky, které dostaly od skřítky, a ocenění Vřesové studánky od víly. Následně pedagogové rekapitulují celý den a ptají se dětí na tříděný odpad, na recyklaci a chování se v přírodě. Na závěr obdrží děti od pedagogů obrázky kontejnerů a odpadu, které si musí vybarvit a správně spojit, kam který odpad patří (modrý – papír, zelený – sklo, žlutý – plast). Opět si pracovní listy vloží do sešitu (Příloha č. 6).¹⁷ Po celodenních aktivitách děti vykonají osobní hygienu, čeká je večerní pohádka a ulehají ke spánku.

Aktivita celotáborové hry

Název: Plnění úkolů od skřítků na hřišti

Motivace: Na každém stanovišti je společně s dětmi skřítek, který děti uvede krátkým příběhem do děje. Získaná odměna.

Metoda: Metody slovní, vyprávění, nácvik pohybových dovedností, práce s obrazem, skupinová výuka, předvádění.¹⁸

---

¹⁷ Třídění odpadu. Pracovní listy. Příloha č. 6. Pinterest.

¹⁸ Zormanová Lucie. Výukové metody v pedagogice, 2012 [cit. 26-3-2021]

Cíl hry: Zapojení dětí do aktivit, jednotlivě či ve skupinách. Děti pomáhají skřítkovi a plní jeho úkoly. Udržení pozornosti, správné přiřazení zvířat, rostlin, kde se vyskytují, rozvoj pohybového ústrojí, spolupráce.

Délka trvání: 2 hodiny

Místo realizace: Sportovní hřiště v areálu ubytování

Velikost skupiny: 30 dětí, skupiny po 10 dětech

Pomůcky: Papírky s obrázky, pracovní listy, stůl, tužka, dětské bazény, papírové rybky s magnetem, pruty, text písně, hudební nástroje.

Průběh:

Děti jsou rozděleny do skupin po 10. Každý skupina je u jednoho stanoviště, kde plní zadané úkoly od skřítky. Následně se všechny skupiny vystřídají na všech třech stanovištích. Poslední, čtvrté stanoviště plní všechny děti s pedagogy a učiteli společně.

1. stanoviště

„Zase přišli obři! Tak silně foukli, že skřítkům uletělo všechno jídlo i věci, které měli na stavbu domečků. Dokonce i kamarádi motýli, žabky a včelky se ve vichru ztratili. Na začátku stanoviště jsou nakreslené obrázky rybníku, pole a lesa“. Děti mají za úkol všechny věci, které obr odfoukl posbírat a správně přiřadit k obrázkům kam všechny patří. Obrázky jsou rozmístěny v okolí hřiště, děti je musí najít a správně přiřadit, na které místo patří. Všechny děti mohou vyběhnout záraz. Mohou spolupracovat a radit si.

2. stanoviště

„Obři přišli do vesnice a začali dupat! Všechna naše zvířátka se rozutekla a skřítky neví, kde je mají hledat. Pomůžete nám, děti, kde bychom všechna zvířátka našli?“

Dětem jsou rozdány pracovní listy, kde jsou uprostřed papíru namalovaná místa, kde zvířátka žijí a na okrajích papíru jsou zvířátka. Děti mají za úkol spojit správně zvíře a místo pomocí čar tak, aby vytvořily správnou dvojici, toho, kde se zvíře může vyskytovat (Příloha č. 7).¹⁹

---

¹⁹ Příloha č. 7. Pracovní listy.

3. stanoviště

„Skřítek by rád vyčistil rybníček, ale nemůže sám chytit všechny rybky co v něm plavou. Pomůžete mu, děti?“ Pro děti jsou nachystané malé dětské bazény s vodou, ve kterých plavou z papíru vyrobené rybičky s magnetem. Každé z dětí dostane prut s magnetem a snaží se vylovit co nejvíce rybiček, aby pomohl vyčistit skřítkovi rybník.

4. stanoviště

„Děkuji děti, že jste mi pomohly posbírat věci z vesnice, vyčistit naše rybníčky a najít naše zvířátka. Rád bych vás za to naučil naši skřítkovskou písničku“. Po splnění úkolů vyzve skřítek děti, aby si společně zazpívali a naučili se písničku skřítků. Pedagogové rozdají hudební náčiní – bubínky, špalíčky, triangel, rolničky a další. Skřítek začne zpívat společně s pedagogy. Písnička se několikrát opakuje, aby měly děti možnost se slova písně naučit a pochytit rytmus. Společně se snaží použít hudební nástroje do rytmu (Příloha č. 8).²⁰

Aktivita celotáborové hry

Název: Setkání s lesní vílou

Motivace: Děti čeká setkání s lesní vílou, která přednese dětem bájný příběh spojený s touto studánkou. Děti čekají úkoly spojeny s odměnami.

*„Podle pověsti z této studánky vytéká zázračná voda, která vyléčí všechny špatné choroby. Vřesovou studánku objevil lovec, který v těchto místech pronásledoval zraněného jelena. Když se jelen napil ze studánky, uzdravil se a zmizel lovci z očí. Později se i samotný lovec napil a vyléčil se z těžké nemoci. Jako projev poděkování, zde lovec pak na sloup zavěsil obraz a Vřesová studánka se stala poutním místem“.*²¹

Metoda: Metody slovní vyprávění, práce s obrazem, pohybová a skupinová výuka²²

Cíl hry: Poznání poutního místa Vřesové studánky. Aktivity enviromentální formy. Chování se v lese, pohybové aktivity, rozvoj jemné motoriky, orientace v prostoru.

Délka trvání: 3 hodiny

Místo realizace: Poutní místo Vřesová studánka, Loučná nad Desnou

²⁰ Příloha č. 8. Text písně. Petr Nedvěd

²¹ Jeseníky. Vřesová studánka. [online]

²² Zormanová Lucie. Výukové metody v pedagogice, 2012 [cit. 26-3-2021]

Velikost skupiny: 30 dětí

Pomůcky: Odpadky (papír, plast, sklo), kužely, síťka, nůžky, krmivo pro ptáky, sláma či tráva, provázek, krabice dle barev odpadkových košů.

Průběh:

1. úkol

„Děti, chodí sem zlí obři a nechávají na mé louce poházené odpadky. Pomůžete mi je posbírat a správně vhodit do koše, do kterého patří?“ Děti musí posbírat odpadky – papír, plast a sklo (v našem případě plastové kelímky, které vypadají jako skleněné) a donést vše na začátek startu, kde jsou připraveny odpadkové koše, dle barev. Děti musí správně vhodit odpad tam, kam patří.

2. úkol

„Má zahrádka je čím dál větší a já ji nestíhám celou zalévat. Potřebovala bych od vás, děti, pomoci.“ Pro děti je nachystaný slalom a přeběhnutí po lávce. Do cíle, k zahrádce, musí donést co nejvíce vody v nádobě, kterou nesou po celou dobu běhu, a zalít zahrádku víly. Nejprve děti proběhnou slalom okolo kuželů a poté musí přeběhnout lávku, aby se dostaly do cíle.

3. úkol

Děti, slyšíte ptáčky, kteří žijí u mé Vřesové studánky? Kos, datel, sýkorka, drozd a další. Všichni tu žijí se mnou. Mám tady pro ně ptačí budku, kam se každý den chodí nakrmit. Ptáčků je ale tolik, že jedna budka nestačí. Pomůžete mi vyrobit další místa, kam se mohou přijít nakrmit?“ Děti jsou vyzvány, aby se rozdělily do dvojic (nejlépe mladší a předškolní dítě), každý dostane kus síťkovaného materiálu, dětské nůžky, slámu provázek a krmivo pro ptáky. Nejprve si děti udělají ze síťkovaného materiálu větší čtverec, který uprostřed podestelou slámou. Následně jedno z dětí zvedne všechny čtyři rohy a druhé dítě vloží jídlo pro ptáky na slámu (slunečnicová semínka, krmítkovou směs nebo kus lojové koule). Čtyři rohy se spojí a zaváží se provázkem. Když mají děti hotovo, odnesou svá „krmítka“ ke stromu, na který je pověsí.

Jakmile mají všechny děti hotové, posadí se společně s vílou do kolečka. Na závěr víla dětem znovu vysvětlí, jak se správně chovat v lese, proč nebyť hlučný nebo nedupat. Z jakého důvodu se nesmí odhazovat odpadky a kam patří. Ptá se děti na otázky a děti odpovídají,

pokud vědí. Když víla domluví, pedagog vyzve děti, aby zazpívaly víle písničku, kterou se naučily od skřítky. Děti obdrží od víly ocenění Vřesové studánky za pomoc a splnění úkolů (Příloha č. 9).²³

Třetí den, PONDĚLÍ

Denní program pondělního dne je ve znamení lesních cest, poznávání přírodnin, znaků lesa a pohybové společenské hry. Dopolední program pro děti je připravený blízko ubytování. Děti se na určeném místě v lese setkají se skřítkem, který je uvede do příběhu a zadá jim úkol postavení domečků pro skřítky. Po dokončení děti čeká cesta zpět, oběd a odpolední odpočinek.

Během odpoledního programu je pro děti naplánovaná další pěší trasa vedená přes les. Děti se na začátku trasy setkají s dalším skřítkem, který jim zadá úkoly, které po cestě plní. Na konci trasy děti čeká vyhodnocení a společná diskuze se skřítkem ohledně úkolů ke splnění. Následuje cesta zpět do areálu ubytování. Děti čeká večere a příprava na večerní program společenské pohybové hry na hřišti. Za účast děti získají odměny, které mají poté možnost si vlepit do sešitů.

Aktivita celotáborové hry

Název: Stavba domečků pro lesní skřítky

Motivace: Setkání s dalším skřítkem, různorodá, inspirativní stavba domečků pro skřítky. Seznámení s přírodninami lesa. Skřítek uvede děti do děje a vyzve je ke stavbě domečků.

„Děti, díky vám do naší vesničky přišli další skřítkové, které jste si na začátku pobytu namalovaly a pojmenovaly. Naše vesnička je rozmanitá a přátelská, ale máme málo domečků, kde by vaši skřítkové žili. Potřebujeme tedy pomoci s výstavbou nových pro skřítky. Všechny naše domečky jsou z přírodních materiálů, co les dal. Prosím o pomoc a postavení nových obydlí“.

Metoda: Skupinová metoda, metoda slovní, vyprávění, výklad, metody praktické²⁴

Cíl hry: Seznámení dětí s přírodninami, stavba domečků pro skřítky. Využití veškerého lesního materiálu, spolupráce.

---

²³ Příloha č. 9. Ocenění Vřesové studánky.

²⁴ Zormanová Lucie. Výukové metody v pedagogice, 2012 [cit. 27-3-2021]

Délka trvání: 2 hodiny

Místo realizace: Lesy poblíž ubytování

Velikost skupiny: 30 dětí, rozděleny do dvojic

Pomůcky: Veškerý přírodní materiál

Průběh:

Děti se vydají do nedalekého lesa, kde se setkají s dalším skřítkem, který jim řekne další příběh. Děti mají za úkol postavit v lese domečky pro lesní skřítky, pro ty, které si vymalovaly a pojmenovaly na začátku pobytu. Děti mohou využít jakékoliv přírodniny, které najdou – mech, klacíky, kameny, listy a další. Děti se rozdělí do dvojic a společně budou stavět domeček. Měly by se společně domluvit či si vyjít vstříc ve svých nápadech.

Aktivita celotáborové hry

Název: Naučná stezka spojená s úkoly.

Motivace: Čerstvý pobyt na vzduchu v prostředí lesa, setkání s dalším skřítkem, který dětem zadává úkoly ke splnění.

Metoda: Pohybová, slovní, pozorování předmětů a jevů, skupinová práce²⁵

Cíl hry: Vnímání prostředí, živočichů a rostlin. Zaznamenání toho, co vidí na papír. Pochopení symbolů, co znamenají. Orientace, vnímání

Délka trvání: 3 hodiny

Místo realizace: Trasa poblíž lesů ubytování

Velikost skupiny: 30 dětí, každý pracuje samostatně

Pomůcky: Desky s papíry, tužka, přírodniny.

Průběh:

Po odpoledním odpočinku se děti setkají na hřišti vedle ubytování, kde na ně čeká další ze skřítků, který děti vyzve ke kratší trase lesem. Než se ale děti vzdálí od hřiště, rozdá jim papíry s podložkami, které budou po cestě potřebovat. Děti mají za úkol následující body.

---

²⁵ Zormanová Lucie. Výukové metody v pedagogice, 2012 [cit. 27-3-2021]

1. úkol: Pokud po cestě potkají jakoukoliv značku, která udává pěší trasu, musí ji namalovat na papír, který dostaly od skřítky (Příloha č. 10).²⁶
2. úkol: Najít dva odlišné stromy. Děti přiloží papír ke kmenu stromu a pomocí tužky vytvoří texturu kůry.
3. úkol: Sebrat jakýkoliv list spadlý ze stromu a vložit jej mezi dva papíry.
4. úkol: Nasbírat co nejvíce přírodnin, které jsou – hladké, kulaté a duté.
5. úkol: Najít přírodninu, která poslouží dětem jako hudební nástroj (dva klacíky, dva kameny, stéblo trávy a další, dle fantazie dětí).

Děti po cestě plní úkoly, které jim skřítek zadal na začátku cesty, pod dohledem pedagogů. Po dokončení trasy se děti posadí do kolečka na louce. Nejprve snědí svačinu, kterou mají v podobě balíčku s sebou. Následně začne skřítek hodnotit výsledky úkolu. Děti ukazují skřítkovi, jaké značky zaznamenaly, jaké kůry stromu vznikly na papíře a jaké našly listy. Skřítek naopak vysvětluje dětem, co značky znamenají, proč tam jsou, jaké stromy a jaké listy z těchto stromů padají. Také děti předvádějí, jaké našly hladké, kulaté a duté přírodniny. Kde se tyto přírodniny v lese vzaly. Na závěr skřítek vyzve děti, aby si zazpívaly písničku, kterou se naučily na začátku pobytu. Společně s hudebními nástroji, které posbíraly po cestě.

Aktivita celotáborové hry

Název: Pohybové hry

Motivace: Pedagog vyzve děti, že si zahrají společné pohybové aktivity, u kterých se budou všichni bavit. Budou soutěžit ve družstvech, ale i hrát všichni společně. Za účast budou všechny děti odměněny dárkem, co pro ně nechal jeden ze skřítků.

Metoda: Skupinová, nácvik pohybových aktivit²⁷

Cíl hry: Při těchto aktivitách je cílem trénovat rychlost, bystrost, obratnost a pohybové ústrojí dětí. Dále skupinového ducha, spolupráci a zapojení se.

Délka trvání: 1,5 hodiny

Místo realizace: Sportovní hřiště v areálu ubytování

---

²⁶ Pomůcka pro pedagogy. Značení v lese. Vysvětlivky pro děti. Zachranmelesy.cz [online]. Příloha č. 10

²⁷ Zormanová Lucie. Výukové metody v pedagogice, 2012 [cit. 28-3-2021]

Velikost skupiny: 30 dětí, ve skupinách a samostatně

Pomůcky: Papírové koule, padák

Průběh:

1. hra – Míčovaná. Děti rozdělíme do dvou družstev. Každé družstvo si stoupne na jednu stranu hřiště. Dětem dáme 15 papírových koulí na jednu půlku a zbylých 15 na druhou. Úkolem dětí je přeházet co nejvíce koulí na protější stranu. Děti hází tak dlouho, dokud pedagog neřekne stop po uplynutí určené doby. To družstvo, které má na své straně méně papírových koulí vyhrává. Pedagog může vyzvat starší děti, aby šly koule spočítat.
2. hra – Mrazík. Všechny děti hrají společně. Jeden z nich je Mrazíkem. Mrazík honí všechny děti po určeném místě. Toho, koho se dotkne, zamrzne. Ostatní děti mohou zamrzlé dítě zachránit tak, že mu podlezu pod nohama. Když se děti zachrání, mohou pokračovat dále v honičce. Během hry mohou pedagogové určit jiného Mrazíka či určit dva nebo tři. Záleží na počtu dětí.
3. hra s padákem – V této hře slouží jako pomůcka padák. Děti se postaví do kolečka a pedagog roztáhne padák. Každé z dětí jej uchopí na konci a začnou s ním vlnit. Následně pedagog jmenovitě zadává úkoly, které děti plní. Například: pod padákem proběhne Petr, proběhne Lucka a Eliška, udržení míčků na padáku správnou koordinací nebo mohou jedno dítě poslat dále a další dítě schovají pod padák. Dítě, které bylo dále s jiným pedagogem hádá, které dítě je pod padákem.²⁸

Čtvrtý den, ÚTERÝ

Pro děti jsou během úterního dne připraveny **pohybové aktivity a výlet, kde budou poznávat nové věci a budou mít možnost přímého kontaktu se zvířaty**. Děti začínají den připravenou Olympiádou. V této aktivitě jsou obsaženy pohybové hry pro trénování, koordinaci či orientaci v prostoru. Každé z dětí obchází postupně stanoviště. Po dokončení her jsou vyhlášeny výsledky a rozdány odměny. Následuje oběd a odpolední odpočinek.

V části odpoledního programu je pro děti naplánovaný výlet do nedalekého Rapotína, Veterán muzea a ZOO parku. Děti jsou informovány o bezpečnosti a o správném chování v autobuse a na místě konání výletu. Nejprve jdou děti s pedagogy do ZOO Rapotín, kde mají

---

²⁸ Předškoláci. Pohybové hry. [online]

možnost přímého kontaktu se zvířaty ve volném prostoru. Následně jdou do druhé části areálu muzea veteránu. Během celé akce je kladen velký důraz na zvýšenou bezpečnost a správné chování.

Děti čeká večeře a večerní program, který se koná ve společenské místnosti. Nejprve mají za úkol vybrat z obrázků, která zvířata a dopravní prostředky dnes viděly. Poté budou vytvářet pomocí papíru a bavlnek zvíře. Když práci dokončí, vlepí si veškeré obrázky, ocenění a výtvary do sešitu. Následně děti vykonají osobní hygienu, zdravotník zkontroluje klíšřata, opruzeniny a ulehají k večernímu spánku.

Aktivita celotáborové hry

Název: Olympijské hry

Motivace: Skřítek, který čeká na hřišti, má pro děti další motivační příběh, kvůli kterému se tyto Olympijské hry konají.

„Vítejte, děti, na dnešních Olympijských hrách. Moji přátelé skřítkové by si chtěli užít krásnou podívanou a všichni jsou schovaní v mechu na stromech nebo ve křoví na okraji lesa a dívají se na vás a na vaše soutěžení v těchto hrách. Pokud zvládnete všechna stanoviště a splníte úkoly, budete odměněni.“

Metoda: Slovní, vyprávění, nácvik pohybových dovedností.²⁹

Cíl hry: Rozvoj obratnosti, síly, koordinace pohybu, prostoru

Délka trvání: 2 hodiny

Místo realizace: Sportovní hřiště v místě ubytování

Velikost skupiny: 30 dětí, jednotlivci

Pomůcky: Pytle na skákání, míče, fáborky, kužely, lana, látkový tunel, lžice, kelímek

Průběh: Po snídani je pro děti připravená Olympiáda, v níž musí děti překonat šest stanovišť. Hned po příchodu děti vítá další skřítek, přečte jim úvodní řeč a vyzve děti k plnění stanovišť. Olympijské hry mohou začít.

---

²⁹ Zormanová Lucie. Výukové metody v pedagogice, 2012 [cit. 28-3-2021]

1. stanoviště – skok v pytli. Děti mají za úkol co nejrychleji přeskákat vzdálenost s natáhnutým pytlek na nohou. Neměly by spadnout. Snaží se koordinovat svůj pohyb.
2. stanoviště – hod na cíl. Na startovní čáře si děti vezmou tři míče (malý, střední a velký), které se budou snažit hodit co nejpřesněji na cíl, který mají před sebou.
3. stanoviště – orientační běh. Pro děti je nachystané stanoviště, které je značeno fáborky, kužely nebo lany. Děti musí běžet tak jak je trasa vyznačena. Musí se správně zorientovat a trefit zpět do cíle.
4. stanoviště – podlézání. Na tomto stanovišti jsou vytvořeny překážky, které musí děti podlézt. Podlézání pod lávkami nebo v látkovém tunelu.
5. stanoviště – přeskoky. Opět je vymyšlená trasa, kde děti přeskakují překážky (přes lano, nachystané lávky či žíněny).
6. stanoviště – přenášení. Posledním stanovištěm je přenášení. Zde děti kontrolují svou koordinaci pohybu. Nejprve přenášejí pingpongový míček na lžičce, následně mají za úkol přenést plastovou sklenici s vodou. Míček by neměl vypadnout a voda by se neměla vylít, než dojdou děti zpět do cíle.

Po dokončení všech stanovišť skřítek slavnostně vyhlásí vítěze (v tomto případě každé z dětí) a rozdává všem dětem sladkou odměnu a diplom za účast na Olympijských hrách (Příloha č. 11).³⁰ Každému z dětí dá skřítek nálepkou znaku olympijských her, kterou si děti později nalepí do svých sešitů.

Aktivita celotáborové hry

Název: Výlet do Veterán muzea a ZOO parku

Motivace: Samotná motivace je již výlet do ZOO. Dětem řekneme, že se osobně setkají se zvířátky, která se volně pohybují. Mohou se svézt na koni a poznají starší dopravní prostředky, které se využívaly dříve.

Metoda: Metody slovní, metody názorně-demonstrační³¹

Cíl hry: Správné chování v prostorech ZOO a muzea. Osobní kontakt se zvířaty, seznámení se s veterány a jinými staršími dopravními prostředky. Historie.

Délka trvání: 3 hodiny

---

³⁰ Příloha č. 11. Diplom za účast na Olympijských hrách.

³¹ Zormanová Lucie. Výukové metody v pedagogice, 2012 [cit. 29-3-2021]

Místo realizace: Veterán muzeum a ZOO park Rapotín

Velikost skupiny: 30 dětí

Pomůcky: /

Průběh: Děti s pedagogy pojedou ze zastávky Červenohorské sedlo přímým autobusem linkou 122 do ZOO parku v Rapotíně. Společně s pedagogy si děti projdou ZOO a zastavují se u zvířat. Některá zvířata se pohybují volně v prostoru, proto je kladen velký důraz na to, jak se mají děti chovat. Jsou vyzvány, aby se pozorně dívaly, jaká zvířátka zde vidí. ZOO nabízí i svezení na koni či oslících. Pokud budou některé děti chtít, budou mít tuto možnost. Děti s sebou obdrží svačinu v podobě balíčku, kterou si na konci trasy snědí. Mohou si koupit drobnou sladkost či suvenýr. Následuje prohlídka Veterán muzea, které je součástí ZOO. Děti si mohou tyto veterány osahat či se posadit do vozu. Měly by si také ale zapamatovat, jaké auta, motorky a jiné dopravní prostředky vidí. Po exkurzi se děti s pedagogy odeberou k zastávce v Rapotíně, odkud je autobus odveze zpět do ubytování Červenohorského sedla.³²

Aktivita celotáborové hry

Název: Práce s obrázky, výroba zvířátka

Motivace: Vyrobíme si takové vlastní zvířátko, jaké jste viděly na výletě. Pomocí bavlnky a papíru. Dostanete další kartičky, které si můžete dát do svých sešitů, pokud si správně pamatujete to, co jste dnes viděly.

Metoda: Metoda slovní, praktická, práce s obrazy, výtvarná činnost³³

Cíl hry: Procvičení jemné motoriky, paměťové úkoly z výletu. Vznik vlastního zvířátka na papíře.

Délka trvání: 1,5 hodiny

Místo realizace: Společenská místnost v prostorech ubytování

Velikost skupiny: 30 dětí, skupinová práce, samostatná práce

---

³² Veterán muzeum ZOO park Rapotín. [online].

³³ Zormanová Lucie. Výukové metody v pedagogice, 2012 [cit. 29-3-2021]

Pomůcky: Obrázky zvířat a dopravních prostředků, papír s motivem zvířat, bavlnky, nůžky, papírové duté kolo, tavná pistole.

Průběh: Nejprve si děti do svých sešitů vlepi ocenění a dárky od skřítků, pokud to ještě nestihly. Pedagogové pomáhají dětem a pomocí fixu vždy napíší ke každému ocenění, za jakou aktivitu jej děti obdržely. Poté se děti rozdělí do skupin a jsou jim rozdány obrázky se zvířaty a dopravními prostředky. Děti mají za úkol vybrat všechna zvířata a dopravní prostředky, které viděly dnes na výletě. Následně společně s pedagogy hodnotí výlet, jízdu na koni či zážitek ze starých aut a motorek.

Po dokončení výběru obrázku si děti mohou kartičky rozebrat a vložit do sešitu. Dále jsou jim rozdány černobílé obrázky zvířat, ty si mají vybarvit a vystříhnout. Mohou si vybrat jakékoliv zvíře, které mají rádi. Když mají děti vybarveno, pedagog rozdá bavlnky a připravená papírová dutá kolečka. Ukáže jim, jak správně mají kola obmotávat, aby vznikla střípaná bambule. Čím více bavlny, tím větší bambule. Bavlnka se po okraji papíru rozstříhne a prostředek se sváže. Dětem vznikne krásná bambule, kterou pomocí nůžek mohou obstríhat, aby měla tvar takový, jaký chtějí mít. Pomocí tavné pistole a pedagogů, se bambule nalepi na obrázek a vznikne bříško zvířátka (Příloha č. 12).³⁴

Pátý den, STŘEDA

Děti po probuzení vykonají ranní hygienu, úklid lůžkovin a snídani. **Během tohoto dne budou děti formou pěších výletů poznávat chráněnou krajinou oblast Jeseníky a přírodu.** V dopoledních hodinách je pro děti přichystaný výlet do Vernířovic, v nichž objeví „strom moudrosti“.

Po výletě čeká děti oběd a odpolední klid, při němž načerpají síly na odpolední setkání se skřítkem, aktivity a výlet na blízký nejvyšší vrchol Jeseníku. Děti se seznámí s místním příběhem o Pradědu, mají za úkol pozorovat a poslouchat přírodu. Jaké rostliny či zvířata během cest uvidí. Po náročném dni mají děti možnost pobytu v hotelovém bazénu. Důležité je poučení dětí o bezpečném chování při pobytu v bazénu a přilehlých prostorách. Děti tráví čas v bazénu pod dohledem pedagogů. Mají možnost využití plaveckých podestýlek, kruhů, trubek nebo nafukovacích míčů. Na závěr dne čeká děti osobní hygiena, prevence klíšťat a pohádka před spaním.

---

³⁴ Výroba zvířátek. Příloha č. 12

Aktivita celotáborové hry

Název: Strom moudrosti

Motivace: V této vesnici vás, děti, bude čekat další se skřítků, který vám ukáže jeden z velkých stromů, jenž je pro skřítky velmi důležitý. Možná uslyšíme i vodníky v rybníce.

Metoda: Metoda slovní, vyprávění, dialog, pozorování³⁵

Cíl hry: Seznámení se s CHKO Jeseníky, s jeho prostředím, rybníky, stromy.

Délka trvání: 2 hodiny

Místo realizace: vesnice Vernířovice

Velikost skupiny: 30 dětí

Pomůcky: /

Průběh: Děti se s pedagogy autobusem dopraví do nedaleké vesnice Vernířovice. Na tomto místě se nachází Lípa u ztraceného potoka. U této staré lípy bude čekat skřítek, který děti uvítá a seznámí je s prostředím.

„Děti, nacházíme se u velmi starého stromu, který je pro nás skřítky velice důležitý. Je to strom moudrosti. Jestli pak víte, jaký je to strom? Každý rok se všichni skřítkové setkávají u tohoto stromu a poslouchají. Kromě tohoto stromu jsou tu i další čtyři rybníky, které jsou součástí této krajiny. V rybnících žijí vodníci, kteří tuto lípu hlídají ve dne i v noci. Sedněte si a poslouchejte zvuky přírody, třeba uslyšíte i vodníka“. Skřítek sdělí dětem, jak je strom vysoký, jaký velký obvod kmene má a kolik let je starý. Také dětem vysvětlí, že spadá do CHKO Jeseníků a co přesně to znamená. Následně se děti ptá, jak by se měly na takovém místě chovat. Proč sem nepatří odpadky, proč tudy nejezdí auta, jaká zvířátka zde žijí (v lese, ve vodě, na poli). Po dokončení diskuse vyzve děti, aby se šly projít po okolí rybníků. Za zapojení se a krátkou procházku děti dostanou od skřítky obrázky této lípy, které si později vloží do svých sešitů.³⁶

---

³⁵ Zormanová Lucie. Výukové metody v pedagogice, 2012 [cit. 29-3-2021]

³⁶ Lesy ČR. Lípa u ztraceného potoka ve Vernířovicích. [online].

Aktivita celotáborové hry

Název: Pěší túra na Švýcarsku

Motivace: Děti, dnes se podíváme na nejvyšší horu Jeseníků, Praděd. Setkáme se zde se sochou Praděda, všichni si uděláme společnou fotku. Budeme pozorovat přírodu. Legenda o Pradědovi.

Metody: Metody názorně demonstrační, pohybové, slovní, pozorování³⁷

Cíl hry: Pěší túra, pohybové ústrojí na čerstvém vzduchu v krásné a čisté přírodě. Pozorování přírody, zvířat, rostlin.

Délka trvání: 3 hodiny

Místo realizace: Švýcarsko, Praděd

Velikost skupiny: 30 dětí

Pomůcky: /

Průběh: Pro děti je připravený odpolední program. Formou autobusového spojení se děti společně s pedagogy dopraví na Švýcarsko. Poté jdou děti pěší túrou na vrchol Praděd. Poučení dětí o bezpečném chování při cestování i na daném místě. Během cesty mají děti za úkol pozorovat a poslouchat přírodu. Jaké stromy, rostliny či živočichy uvidí během cesty. Když děti dorazí na samotný vrchol Jeseníků, mají možnost se jednotlivě či společně vyfotit se sochou Praděda, která se zde nachází. Děti posvačí, přibalenou svačinu, který dostaly a následuje pověst o Pradědu a Petrových kamenech, pedagog dětem přečte pověst, aby dětem přiblížil toto místo. Následně se děti ptá, co vše po cestě viděly či snad slyšely (Příloha č. 13).³⁸

Šestý den, ČTVRTEK

Čtvrteční program pro děti je naplánovaný ve znamení závěrečného vyhodnocení.

Po snídani, děti čeká lesní cesta po fáborech. Dorazí za skřítkem hledajícím lesní poklad. Děti musí pomocí zadaných her tento poklad najít. Musí se zorientovat v prostoru, procvičí svou pozornost, hmat a využít toho, co se již během pobytu naučily.

---

³⁷ Zormanová Lucie. Výukové metody v pedagogice, 2012 [cit. 29-3-2021]

³⁸ Jeseníky. Vrchol Praděd. [online] Pověstka o Pradědu. Příloha č. 13. [cit. 29-3-2021]

V odpoledním programu se děti zúčastní karnevalu. Všechny děti se převlečou za své oblíbené postavy do kostýmu, který si vzaly s sebou z domu. Během karnevalu, kterého se účastní i skřítky, dětem předají ocenění za pomoc záchrany jejich vesničky a sladké balíčky. Děti čekají společné pohybové aktivity a tanec.

Po karnevalu následuje večere a poslední večerní program. Děti dodělají své sešity, nalepí si zbytek dárku či ocenění, které dostaly od skřítků. Dále od pedagogů dostanou obal na své sešity, který si mohou vymalovat dle svých zážitků z tohoto pobytu. Pedagogové diskutují s dětmi o celém pobytu. Očekávaná zpětná vazba ze strany dětí.

Aktivita celotáborové hry

Název: Hledání pokladu lesních skřítků

Motivace: Setkání se skřítkem, který dětem řekne další příběh. Na základě příběhu děti plní cestu k hledání pokladu.

„Děti, děti, zlí obři včera večer přišli do naší vesnice a co se nestalo?! Nejenom, že nám vyplašili znovu zvířátka, ještě ke všemu nám ukradli náš skřítkovský poklad. Prosim, pomůžete nám ho najít?“

Metody: Metoda slovní, názorně demonstrační, nácvik pohybových dovedností, skupinová práce³⁹

Cíl hry: Splnění úkolů a nalezení ukradeného pokladu.

Délka trvání: 2 hodiny

Místo realizace: Lesy v okolí ubytování

Velikost skupiny: 30 dětí, týmy po 10 dětech.

Pomůcky: Tříděný odpad, přírodniny, připravené hádanky, pytel, puzzle

Průběh: Děti vyráží společně na cestu lesem za hledáním pokladu podle fáborků. Fáborky jsou rozmístěny a udávají směr trasy. Děti jsou rozděleny do tří týmu po deseti, po cestě plní úkoly. Skřítek se vždy zastaví a sdělí dětem co mají přesně udělat. Děti spolupracují v týmech. Pokud úkol splní dostanou od skřítky část skládačky, kterou na konci musí poskládat a zjistí tak, kde se ukrývá poklad, který obři ukradli.

---

³⁹ Zormanová Lucie. Výukové metody v pedagogice, 2012 [cit. 29-3-2021]

1. fáborek: Na stromech jsou přivázané věci, které tam nepatří. Děti mají za úkol vybrat věci, které na stromě mají být a které naopak ne. Například musí vzít pet láhve, papír, oblečení, ale pokud bude na stromě plod tohoto stromu nesmí jej vzít. Posbírané věci odnesou skřítkovi, který zhodnotí, zda vybraly správně.
2. fáborek: Děti si musí pomocí přírodnin poskládat na zemi panáka a přeskákat jej.
3. fáborek: Skřítek, společně s pedagogy, čte dětem hádanky, které děti musí uhodnout. Hádanky jsou poskládány dle úměrnosti věku dětí (Příloha č. 14).⁴⁰
4. fáborek: U tohoto stanoviště děti mají za úkol poznat schovanou věc v pytli pomocí hmatu.
5. fáborek: Děti musí poskládat puzzle, které jsou pro ně nachystané. Poté, musí popsat skřítkovi, co jim vzniklo za obrázek po poskládání.

Když děti obejdou celou trasu a splní úkoly, vrací se zpět na hřiště vedle ubytování. Mohou společně poskládat mapu s kousky papíru, které dostaly od skřítky za splnění úkolů. Po dokončení skládačky každá skupina hledá svůj poklad pomocí mapy. Poklad je umístěn v prostorech hřiště. Děti získávají svůj poklad v podobě čokoládových mincí a od skřítky obrázek zlatého pokladu, který si později vloží do sešitů.

Aktivita celotáborové hry

Název: Karneval

Motivace: Na louce nedaleko ubytování vás, děti, čekají skřítky, hudba, tanec a sladké odměny za vykonané aktivity od skřítků.

Metody: Návuk pohybových dovedností, spolupráce, metody slovní⁴¹

Cíl hry: Tanec, hudba, zpěv a rozdání odměn. Zachycení hudby, pozornost, rytmus.

Délka trvání: 3 hodiny

Místo realizace: Louka poblíž ubytování

Velikost skupiny: 30 dětí.

Pomůcky: kostýmy, lano, balónky, papírová kolečka, odměny

---

⁴⁰ Hádanky. Předškoláci [online]. Příloha č. 14.

⁴¹ Zormanová Lucie. Výukové metody v pedagogice, 2012 [cit. 1-4-2021]

Průběh: Po odpoledním odpočinku jsou děti vyzvány, aby se převlékly do kostýmů, které si měly přivést z domu. Na louce je totiž čeká maškarní karneval a také skřítky, které děti potkaly během svých cest.

„Děti, děkujeme za vaši pomoc při záchraně vesničky. Naše zvířátka a věci jsou zpět, domečky pro další skřítky jsou dokončeny. Pomohly jste lesní víle s její zahrádkou a studánkou. Viděly jste všechny krásy tohoto kraje, stromy, lesy, potoky, květiny, zvířátka. Obry jsme od včerejšího dne neviděli. Vypadá to, že vaše úsilí a pomoc nepřišla vniveč. Když viděli, jak nám pomáháte a snažíte se, vzdali to a odešli. Za to, že jste nám pomohly, máme pro vás nachystané odměny a ocenění tohoto pobytu“.

Dětem je následně jednotlivě rozdán diplom „Putování se skřítky“ a dárek v podobě sladkostí, klíčenky stromu a pexesa se zvířátky (Příloha č. 15).⁴² Poté je puštěna hudba a děti mohou tančit. Během tance jsou pro děti připraveny společné pohybové aktivity.

1. hra: Hlídej si své políčko. Dětem se rozdává papírové kolečko, které položí na zem. Když se pustí hudba, děti tančují. Jakmile se hudba zastaví, děti musí rychle ke svému kolečku a stoupnout na něj. Během hudby chodí pedagog a sebere kolečko, které mu zrovna padne do oka. Děti musí rychle reagovat. Pokud se stane, že dítě nenajde kolečko, protože jsou všechna zabraná, vypadává ze hry. Ke konci hry je na zemi pouze jedno kolečko a dvě děti. Ten, kdo rychleji zareaguje na vypnutou hudbu, vyhrává.
2. hra: Balónek ve vzduchu. Děti tančí a nad hlavy dětí jsou vypuštěny nafukovací balónky (dle uvážení, v našem případě tři balónky). Úkolem dětí je udržet balónky ve vzduchu co nejdéle. Mohou foukat, používat ruce nebo hlavu. Hra se může opakovat.
3. hra: Tanec pod lanem. Dva pedagogové drží lano a děti mají za úkol přetancovat pod ním. Postupně se lano snižuje a děti se nesmí dotknout rukama země.

Po dokončení her, které se mohou opakovat, vyzve skřítek děti, aby si na závěr zazpívaly písničku, kterou se společně naučili na začátku pobytu.

Aktivita celotáborové hry

Název: Zhodnocení pobytu, dokončení sešitů

Motivace: Děti si dokončí své sešity a uvidí výsledek z celého ozdravného pobytu.

---

⁴² Diplomy. Příloha č. 15.

Metody: Práce s obrazy, metody slovní, diskusní⁴³

Cíl hry: Zpětná vazba od dětí, výroba obalů, dokončení sešitu, samotná památka pro děti na tento pobyt.

Délka trvání: 1,5 hodiny

Místo realizace: Společenská místnost

Velikost skupiny: 30 dětí, každý samostatně

Pomůcky: Obaly na sešity

Průběh: Děti se usadí ve společenské místnosti a dostanou od pedagogů připravené bílé obaly na sešity pouze s nadpisem „Putování se skřítky“. Děti mají za úkol si obal namalovat s motivem, který je napadne, když si vzpomenou na své zážitky z tohoto pobytu. Poté si vlepi do sešitu zbytek ocenění, fotografie nebo dárky od skřítků. Jakmile mají děti své sešity hotové, pedagogové se ptají dětí, co se jim na tomto pobytu líbilo nejvíce, jak by jej zhodnotily. Jestli budou třidit doma odpad a chovat se ohleduplně k přírodě a zvířatům, jaká zvířátka během pobytu viděly. Jaký celkový pocit si odnášejí z tohoto ozdravného pobytu?

Sedmý den, PÁTEK – odjezdový den

Sedmý, tedy poslední den, je ve znamení odjezdu a příprav. Hned po snídani pod dohledem pedagogů mají děti za úkol sbalit si své osobní věci, uklidit pokoj a lůžkoviny. Děti jsou vyzvány pedagogy k úklidu společných a venkovních prostor. Následuje oběd a přesunutí s věcmi k připravenému autobusu. Pedagogové na vše dohlížejí a jsou nápomocni dětem. Před odjezdem zdravotník zajistí veškeré pomůcky pro případnou nevolnost dětí při cestování autobusem. Pokud je autobus vybaven bezpečnostními pásy, všechny děti se při jízdě připoutají. Při odjezdu pedagogové zkontrolují pokoje, prostory, všechny děti a jejich osobní věci.

Po příjezdu z ozdravného pobytu, který je domluvený k Mateřské škole Opatovice, jsou děti předány zákonným zástupcům. Případné sdělení zápisů ze zdravotního deníku, předání pravidelně užívaných léčiv a kartičky pojištění.

---

⁴³ Zormanová Lucie. Výukové metody v pedagogice, 2012 [cit. 1-4-2021]

4. Závěr

Během školního roku je pro děti v mateřské škole připravena velká škála aktivit. Jednou z nich je i možnost využití ozdravného pobytu v jiném prostředí než, kde se celý rok děti nachází. Pobyt na horách, kde je pro ně nachystáno mnoho aktivit, her, strava a ubytování bude pro děti jistě vítanou změnou.

Hlavním cílem projektu bylo připravit sedmidenní ozdravný pobyt pro děti z Mateřské školy Opatovice a Rychtářov. Ozdravný pobyt si klade za cíl poukázat na správné chování v přírodě, prohloubení poznatků v oblasti životního prostředí a naučit dítě plnohodnotně fungovat mimo svoji rodinu. V neposlední řadě rozvíjet lásku k přírodě, naučit se spolupracovat, rozvíjet tvořivost, jemnou motoriku, koordinaci, přetvářet dovednosti na návyky a upevňovat vědomosti prostřednictvím her, výletů a aktivit.

Projekt je rozdělen do dvou kapitol. V první kapitole je uvedena charakteristika předškolního věku, popis mateřské školy a proces přípravy před samotnou realizací ozdravného projektu. V druhé kapitole je přiblížení samotného programu pobytu. Prostřednictvím aktivit, které jsou nachystané pro děti. Všechny aktivity jsou propojeny celotáborovým příběhem, který děti vtáhne do děje. Během pobytu se děti setkávají jak s přírodou v blízkém okolí, tak i s bájnými postavami.

Na závěr, doufám, že se tento projekt bude moci co nejdříve realizovat. Využitím aktivit, výletů a her v prostředí hor věřím, že bude kladným přínosem jak pro pedagogy, tak i pro děti. Rovněž také doufám, že tento projekt vzbudí v dětech pozitivní vztah k přírodě a bude přínosem do jejich budoucích životních kroků.

5. Seznam použité literatury a zdrojů

Odborná literatura

BURDA, Jan a Vladimíra ŠLOSAROVÁ. *Tábory a další zotavovací akce*. Aktualiz. vyd. Praha: NIDM, 2008. 144 s. ISBN 978-80-86784-59-5.

ČECHOVÁ, Věra. *Psychologie a pedagogika II: pro střední zdravotnické školy*. Vyd. 1. Praha: Informatorium, 2004. 160 s. ISBN 978-80-7333-028-6.

DOUBKOVÁ, Anna, Dana SVOBODOVÁ a Karel TOMEK. *Plánujeme školu v přírodě, aneb, Výjezdy se školou*. Stařeč: Infra, 2013. 78 s. ISBN 978-80-86666-46-4.

HOSKOVCOVÁ, Simona. *Psychická odolnost předškolního dítěte*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2006, 160 s. Psyché ISBN 80-247-1424-8

KRAUS, Blahoslav. *Základy sociální pedagogiky*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 215 s. ISBN 978-80-262-0643-9

MERTIN, Václav. GILLERNOVÁ, Ilona. *Psychologie pro učitelky mateřské školy*. 2., rozš. a přeprac. vyd. Praha: Portál, 2010, 247 s. ISBN 978-80-7367-627-8.

OPRAVILOVÁ, Eva. *Předškolní pedagogika*. Vydání 1. Praha: Grada, 2016. 220 stran. Pedagogika ISBN 978-80-247-5107-8

PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1999. 229 s. ISBN 80-7178-295-5

PRŮCHA, Jan a KOŽÁTKOVÁ, Soňa. *Předškolní pedagogika*. 1. vyd. Praha: Portál, 2013. 184 s. ISBN 978-80-262-0495-4

ROZSYPALOVÁ, Marie. *Psychologie a pedagogika I: pro střední zdravotnické školy*. Vyd. 1. Praha: Informatorium, 2003. 186 s. ISBN 80-7333-014-8

ZORMANOVÁ, Lucie. *Výukové metody v pedagogice: tradiční a inovativní metody, transmisivní a konstruktivistické pojetí výuky, klasifikace výukových metod*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2012, 155 s. Pedagogika. ISBN 978-80-247-4100-0.

Internetové zdroje

Jeseníky. Vrchol Praděd. [online]. Dostupné z: <http://www.jeseniky-praded.cz/vrchol-prad%C4%9Bd.aspx>

Lesy ČR © 2021. Lípa u ztraceného potoka ve Vernířovicích. [online]. Dostupné z: <https://lesy.cz/casopis-clanek/lipa-u-ztraceneho-potoka-ve-vernirovicich/>

MŠ Opatovice, Rychtářov © 2019 MŠ OPATOVICE 108, Rychtářov 100 Vyškov 682 01. [online]. Dostupné z: <https://materska-skola-opatovice.webnode.cz/>

Petr Nedvěd ©. Cirkus. Text písně Skřítci. [online]. Dostupné z: <http://www.petrnedved.cz/showalbum.php?albumid=67>

Pinterest. Vyhledávání obrázku k přílohám. Pracovní listy. [online]. Dostupné z: <https://cz.pinterest.com/>

Poradna ČRDM pro organizace pracující s dětmi a mládeží © Č-eská rada dětí a mládeže 2016-2021. Zotavovací akce. [online]. Dostupné z: <http://poradna.crdm.cz/tabory/zotavovaci-akce-565>

Předškoláci. Pedagogický magazín, rozvoj a výchova dětí. ISSN 1804-3615. © 2007-2021. [online]. Dostupné z: <https://www.predskolaci.cz/?s=pohybov%C3%A9+hry>

MŠMT © 2013. Rámcový vzdělávací program pro předškolní pedagogiku [online]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/file/45304/>

Ubytovací zařízení ozdravného pobytu. Hotel Červenohorské sedlo. [online]. Dostupné z: <https://cervenohorske-sedlo.hotel.cz/>

Veterán muzeum ZOO park Rapotín. eJeseníky © 2005-2021. [online]. Dostupné z: <https://www.ejeseniky.com/turistika/muzea/veteran-muzeum-zoo-rapotin>

Vřesová studánka © 2009-2021 Olomoucký kraj, Jeseníky – sdružení cestovního ruchu. [online]. Dostupné z: <https://www.navstivtejeseniky.cz/cil/vresova-studanka/>

Výzkumný ústav bezpečnosti práce © 2002-2021. Bezpečnost a ochrana zdraví ve školství. ISSN 1801-0334. [online]. Dostupné z: <https://www.bozpinfo.cz/bezpecnost-ochrana-zdravi-ve-skolstvi-pocty-zaku-na-jednoho-pedagoga>

Zachraňme české lesy, Hnutí duha © 2015-2018. Značky na stromech. [online]. Dostupné z: <https://www.zachranmelesy.cz/cs/clanky/clanky/znacky-na-stromech-aneb-co-jimi-chtel-lesnik-riect>

Zákony pro lidi © AION CS, s.r.o. 2010-2021. Zákon č. 205/2020 Sb. [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-205>

6. Přílohy

Příloha č. 1

Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte k účasti na ozdravném pobytu

Jméno a příjmení posuzovaného dítěte .....
datum narození .....
adresa místa trvalého pobytu nebo jiného pobytu .....

Část A (*nehodící se škrtněte)

Posuzované dítě k účasti na ozdravném pobytu

- a) je zdravotně způsobilé*)
b) není zdravotně způsobilé*)
c) je zdravotně způsobilé za podmínky (s omezením) *) .....

Posudek je platný 12 měsíců od data jeho vydání, pokud v souvislosti s nemocí v průběhu této doby nedošlo ke změně zdravotní způsobilosti.

Část B

Potvrzení o tom, že dítě

- a) se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním ANO – NE
b) je proti nákaze imunní (typ/druh) .....
c) má trvalou kontraindikaci proti očkování (typ/druh) .....
d) je alergické na .....
e) dlouhodobě užívá léky (typ/druh, dávka) .....

datum vydání posudku
zařízení

podpis, jmenovka lékaře, razítko zdrav.

Poučení: Proti části A) tohoto posudku je možno podat podle ustanovení § 77 odst. 2 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů, návrh na jeho přezkoumání do 15 dnů ode dne, kdy se oprávněné osoby dozvěděly o jeho obsahu. Návrh se podává písemně vedoucímu zdravotnického zařízení (popř. lékaři provozujícímu zdravotnické zařízení vlastním jménem), které posudek vydalo. Pokud vedoucí zdravotnického zařízení (popř. lékař provozující zdravotnické zařízení vlastním jménem) návrhu nevyhoví, předloží jej jako odvolání odvolacímu orgánu.

Jméno a příjmení oprávněné osoby (zákonný zástupce apod.).....

Vztah k dítěti .....

PÍSEMNÝ SOUHLAS RODIČŮ SE ZAŘAZENÍM DÍTĚTE DO OZDRAVNÉHO POBYTU

Souhlasím s účastí mého syna/dcery.....
(jméno dítěte)

na ozdravném pobytu, termín od 12.6.2021 do 18.6.2021

Souhlasím s uvedením osobních údajů mého dítěte pro potřeby ubytovatele (jméno, adresa, datum narození) ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů. V případě zvláštních okolností, zejména onemocnění mého dítěte, zajistím jeho okamžitý individuální odvoz domů, ještě před stanoveným termínem společného návratu.

Telefonní čísla rodičů a jim blízkých osob, na které je možné rodiče kontaktovat po dobu ozdravného pobytu:

.....
.....
.....
.....

Jsem si vědom/a toho, že k ozdravnému pobytu nemůže být vysláno dítě, jehož zdravotní stav by mohl být tímto pobytem ohrožen a dítě, které by mohlo zdravotně ohrozit ostatní děti.

Písemné prohlášení o těchto skutečnostech odevzdám před odjezdem.

Upozorňuji na tyto zdravotní problémy mého dítěte, na které je třeba brát zvláštní zřetel:

(astma, alergie, omezení tělesných cvičení, diabetes...)

.....
.....
.....
.....

V ..... dne.....

Podpis zákonných zástupců dítěte

Příloha č. 3

Po pečlivém prostudování níže uvedeného seznamu léčiv na ozdravný pobyt, kterého se zúčastní

mé dítě (jméno).....stvrzuji svým podpisem,

že nemám námitek, aby **po předchozí telefonické domluvě** učitelka, v případě nutné potřeby,

léky aplikovala mé dceři/synovi. Současně prohlašuji, že mi nejsou známy žádné překážky

ani alergické reakce, které by bránili v aplikaci níže uvedených léčiv mé dceři/synovi.

(PŘÍPADNĚ) - Nepřeji si, aby byly mé dceři/synovi podávány tato léčiva:

.....

.....

Jméno rodiče, zákonného zástupce:

Datum:

Podpis rodiče, zákonného zástupce:

SEZNAM LÉKŮ NA OZDRAVNÝ POBYT ČERVENOHORSKÉ SEDLO – ČERVEN 2021

1. Akutol - ochranný plastický obvaz ve spreji
2. Betadina - desinfekční roztok
3. Betadine – mast na dezinfekci a hojení
4. Carbosorb – černé uhlí - při střevních potížích, dezinfekce
5. Cocculine – lék proti nevolnosti při cestování
6. Calcium Pantotenát – mast
7. Claritine – prášky na alergické reakce
8. Enterol – tablety na průjem
9. Fenistil gel – proti štípnutí
10. Fenistil mast - při poštípání hmyzem, popáleninám
11. Kinedril – lék proti nevolnosti při cestování
12. Mořská voda – hypertonický nosní sprej
13. Mullerovy pastilky – na bolest v krku
14. Nasivin – sprej proti rýmě
15. Novikov – dezinfekce
16. Ondřejova mast – ochrana pokožky, opruzeniny
17. Ophthalmo septonex – oční kapky
18. Ophthal – oční voda
19. Panadol Baby – čípky proti horečce
20. Panthenol – sprej proti popáleninám
21. Paranit – sprej a šampón proti vším
22. Paralen 125
23. Pytiol - ochrana opruzené pokožky
24. Smecta – jíl proti průjmům
25. Sudocrem - ochrana opruzené pokožky
26. Tantum Verde – sprej proti bolení v krku

**ŽÁDOST RODIČŮ O PODÁVÁNÍ MEDIKACE DÍTĚTI VYSLANÉMU
K OZDRAVNÉMU POBYTU**

Žadatel (jméno a příjmení):

Adresa trvalého bydliště:

Žádám pro svého syna.....datum narození.....

v době na ozdravném pobytu a to ve dnech 12.6.2021 do 18.6.2021:

1. podávání medikace

- (přesný název medikamentu)

2. zajištění zdravotních výkonů

- (upřesnění kdy medikament použít)

3. vyjádření (doporučení) lékaře

- doporučeno obvodním dětským lékařem – viz. Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte
k účasti na ozdravném pobytu.

V ..... dne:.....

Podpis žadatele:

Příloha č. 4. Celotáborový příběh

Celotáborový příběh

Malá vesnička schovaná v houští a mechu. Pro lidské oči neviditelná. To je vesnička skřítků. Skřítkci s velkými oušky a hnědými kukadly. Ošaceni do dubového listí, čepičky z kaštanů a botičky z kůry stromů. Staví si domečky z klaciků, větviček, lístků, kamínků, trávy a dalších přírodnin. Ve vesničce mají lesní studánku, o kterou se starají společně s lesní vílou. Sbírají ranní rosu, lesní jahody, borůvky a ostružiny. Společně se starají o celou vesnici, ale i o celý les. Pečují o stromy, rostliny i zvířátka. Připravují stromy na zimní spánek, zvířátkům nosí jídlo, povídají si s nimi a když je potřeba zalévají květinčky nebo pečují o houby. Občas vesničku navštíví i vodníci a elfové, kteří vždy chodí s nějakým dárkem. Hrají se skřítky různé hry, hodují s nimi, tančí u ohně nebo jim pomáhají s péčí o celý les.

Skřítkci žijí v blahobytu a soudržnosti s přírodou a zvířaty už mnoho let. Občas je vyruší nějaký človíček, který moc dupe nebo dělá neplechu, ale na to jsou skřítkci už zvyklí. Jednoho dne, ale kde se vzali tu se vzali, do vesnice přišli dělat neplechu dva velcí, škodolibí obři. Obr Odyn a jeho bratr Mimir. Obři s páskou přes oko, s velkými klobouky, hustými vousy, ze kterých vykukují šišky a kousky trávy. Na zádech nosí velké palice a velké opasky se zlatými přezkami, které drží mohutné kalhoty. Obři se usadili nedaleko vesnice skřítků, na velkých Čertových kamenech. Skřítkům vždy uškodí a pak utečou. Zadupají, fouknou, zakřičí nebo mávnou svou velkou palicí a skřítkům zboří domečky, zvířátka se rozutečou, voda ve studni zmizí a odpadky, které lidé nechají v lesích se sesypou do celé vesničky. Dokonce i velký poklad skřítkům ukradli. Obři dělají tolik neplechů, že skřítkci nestíhají dát vesničku zpět do pořádku. I přes to, že jim pomáhají trpaslíci, elfové vodníci nebo lesní víly, obři chodí tak často, že i tato pomoc nestačí.

Děti prosíme vás o pomoc! Najděte nám naše zvířátka, postarejte se nám o náš les, postavte nám naše domečky, posbírejte odpadky a postarejte se o studánku. Musíte být, ale potichu aby, jste nevyrušily zvířátka v lese. Tak by mohli obři udělat neplechu i jim. Když obři uvidí, kolik vás tu je a jak nám pomáháte, určitě se vás leknou a utečou. Pokud nám pomůžete, odměna vás nemine.

Příloha č. 5. Omalovánky

Příloha č. 6. Pracovní listy, třídění odpadu.

Příloha č. 7. Pracovní listy. Řazení zvířat, kde žijí. Druhé stanoviště

Příloha č. 8. Text písně Skřítki. Autor Petr Nedvěd.

Skřítki

1) Nejdřív to v houští zafuní, co se tam ozývá
Potom se tráva zavlní, někdo jde a zpívá
Kdo cestou metá kozelce, přemety a kotrmelce
Jenom se podívej, klidně se i zasměj
Zkus to a bude Ti taky hej!

Refrén: Jeden skřítek, druhý skřítek, támhle další lezou z kytek
Skokem potok každý zdolá, chodí asi do Sokola
V létě, v zimě běhají v tričku, dbají totiž na fyzickou
Soupeře, blechy i rýmu překonají nejlépe v týmu

2) Možná jdou právě do práce hledat drahokamy
Život je pro ně legrace, vřdyť tu nejsou sami
Kdo cestou metá kozelce, přemety a kotrmelce
Jenom se podívej, klidně se i zasměj
Zkus to a bude Ti taky hej!

Refrén: Jeden skřítek, druhý skřítek, tímhle další lezou z kytek
Skokem potok každý zdolá, chodí asi do Sokola
V létě, v zimě běhají v tričku, dbají totiž na fyzickou
Soupeře, blechy i rýmu překonají nejlépe v týmu

Autor: Petr Nedvěd

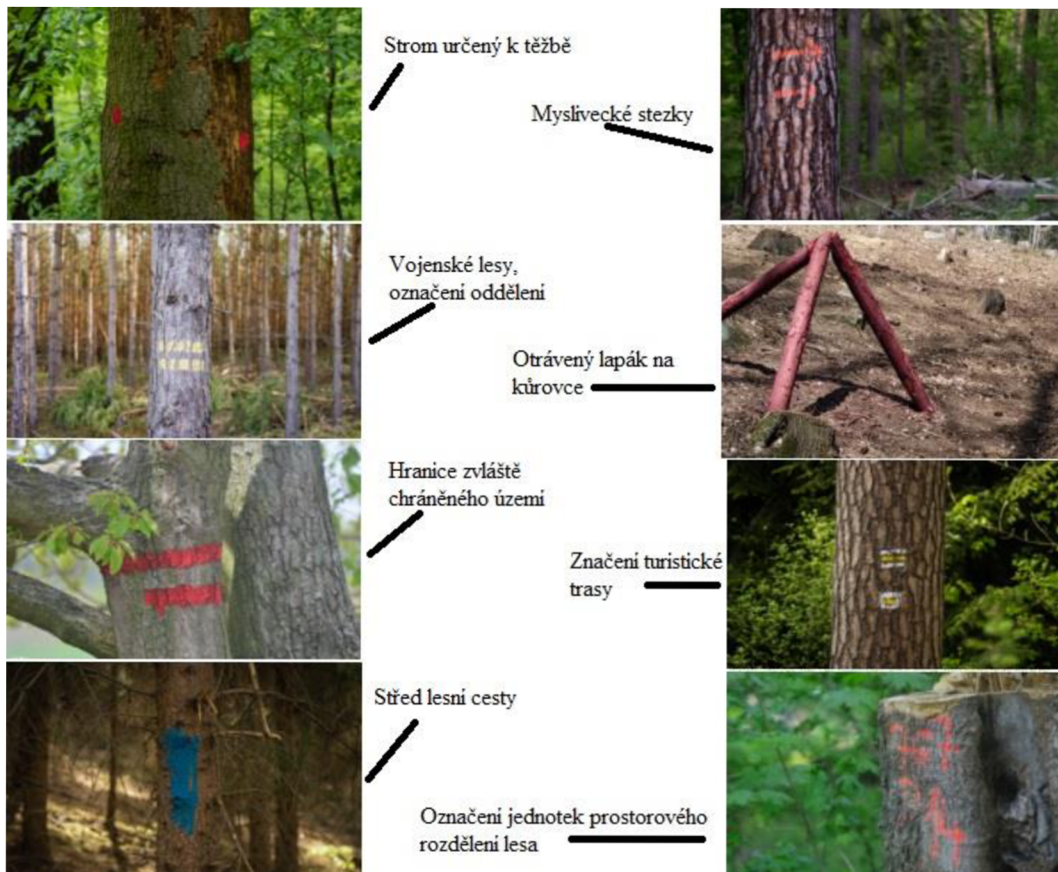
Au

Příloha č. 9. Ocenění Vřesové studánky

Ocenění Vřesové studánky

Příloha č. 10. Značky v lese.

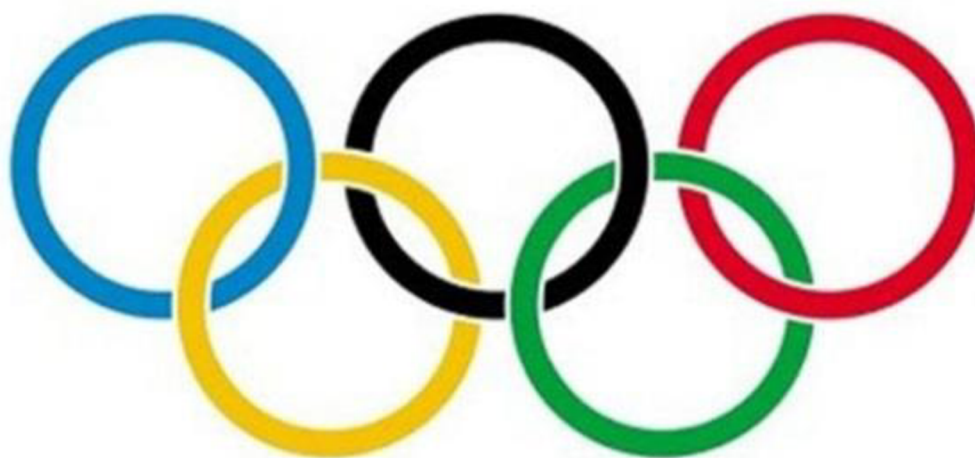

Diplom

Za účast na olympiádě

Příloha č. 12. Výroba zvířátek

Příloha č. 13. Povídka o Pradědu

PRADĚD - POVĚST

V Hrubém Jeseníku nad Červenohorským sedlem se vypíná nejvyšší moravská hora, Praděd. Hora s lysým vrcholem, ze které jsou na východě vidět Tatry a na západě Krkonoše, dostala podle legendy jméno po bájném vládcí tohoto pohoří, Pradědovi, o kterém se vypráví řada pověstí. Hora Praděd měla původně ovšem jiné názvy, které se měnily v průběhu staletí. Jméno Praděd je zaznamenáváno až od r. 1848. Staří Slované říkali hoře Stará vatra, koncem 14. stol. se nazývala Keilichter Schneeberg, tedy Keilichterská Sněžná hora, přičemž Keylicht bylo jméno jiné hory nad Červenohorským sedlem. Posléze dostala název Klínovcová hora, Niská Sněžka a až poté Altvater, v překladu Starý otec, což byl základ pro české jméno Praděd.

Praděd, dělí Moravu od Slezska a odedávna láká všechny pocestné. Dokáže jim však ukázat i svou nevlídnou tvář. To se zlobí Praděd, mocný vládce zdejších hor. Bere na sebe nejrůznější podoby, nejčastěji se však zjevuje jako stařec s dlouhým bílým vousem. Je spravedlivý, dobrotu dovede ocenit, zato na lidi zlé má spadeno. Běda tomu, kdo by ubližoval druhým nebo jeho milovaným horám.

Vypráví se příběh o ovčákovi, který své stádo často vyháněl na samé hřebeny hor, kde pak sedával a trápil se závistí. Toužil po pohodlnějším životě v blahobytu, jeho práce mu moc nevoněla. Až jednou se před ním země otevřela a z hory vystoupil stařec, samotný duch jeseníckých hor.

Praděd ho požádal, aby mu věnoval nejlepší ovci ze stáda. Za ni mu slíbil, že si může nabrat do kapes dukátů, kolik se jich tam vejde. Nic víc, nic míň. A s tím zavedl hocha do podzemí. Ovčáček opravdu vybral ze stáda nejlepší kus, a pak v podzemí začal kapsy plnit dukáty. Když je měl téměř plné, povšiml si nádherného zlatého svícnu. Neodolal a schoval svícen za košili a chtěl odejít. Východ ale zmizel. Vyděšený chlapec bloudil podzemím a všude narážel jen na tvrdou skálu.

Pochopil, že stařec ho trestá za jeho chamtivost a že už nikdy nevyjde na denní světlo. Vtom se ale Praděd ještě jednou ukázal. Zahrozil ovčákovi, ozvala se hromová rána a chlapec ztratil vědomí. Když se probudil, ležel na vrcholu neznámé hory, kapsy prázdné. Vůbec nelitoval, že přišel o všechny peníze, byl rád, že si zachránil holý život. Utíkal domů a ve vesnici pak vyprávěl, co se mu přihodilo.

Pasáček přitom nebyl jediný, kdo se na hoře s moudrým starcem setkal a komu pomohl nebo dobře poradil. Horalé usoudili, že to musí být dobrý strážný duch Jeseníků. Odvodili si, že dobrotivý stařec je jeden z jejich předků, jehož duch neodešel na věčnost, ale zůstal na světě, aby byl ochráncem svého potomstva. Jejich prapředek, Praděd. A tak mu Praděd začali říkat, když o něm mluvili, a stejně tak pojmenovali horu, jež byla jeho sídlem.

Hádanky

Čtyři rohy, žádné nohy, chaloupkou to pohne. Kdo je to?

Hlemýžď

Přišel k nám bílý kůň, zalehl nám celý dvůr.

Sníh

Malý velký, bílý, černý, svému pánu vždycky věrný. Ocáskem vrtí z radosti, pochutnává si na kosti.

Pes

Nejraději za pecí přikrčena líná, v očích se jí rozsvěcí, když na kořist číhá.

Kočka

Běžím, běžím, nemám dech. Přitom ležím na zádech. Kdo jsem?

Řeka

Kabátek má pichlavý, chová se do trávy. Kdo je to?

Ježek

Má to rohy, žádné nohy. Co je to?

Polštář

DIPLOM Putování se skřítky

